

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoiluinstituutti
Koru- ja hopeamuotoilu
Opinnäytetyö
kevät 2006
Joonas Turunen

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Taideteollisuuden suuntautumisvaihtoehto
Koru- & hopeamuotoilu,
JOONAS TURUNEN:
Korujen materiaaleista ja niiden arvoista
Opinnäytetyö, 30 sivua, 25 liitesivua
Kevät 2006

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on Suomessa kultasepäälällä ilmenevä materiaalien käytön yksipuolisuus ja kaavamaisuus. Korkeatasoisia koruja saa lähinnä kullasta ja hopeasta valmistettuina.

Keskeisiä käsitteitä ovat arvo, aito, jalo ja uniikki. Nämä ovat tärkeitä mielikuvia myös korujen käyttäjille. Korujen valmistajat ja tuottajat kuitenkin pyrkivät täyttämään näitä vaateita lähinnä kullalla ja jalokivin. Vastaukseksi edellä mainittuihin käsitteisiin tekijä esittää "uniikin materiaalin" ja "variaatio sarjan" käsitteet.

Kirjallisessa osassa pohditaan ensin mainittujen käsitteiden muodostumista ja esitetään, että samoihin tai parempiin lopputuloksiin voidaan päästä myös muilla materiaaleilla. Tarkastelun kohteena ovat myös materiaalien arvot.

Fyysinen osio pyrkii osoittamaan eri materiaalien käytöllä saavutettavaa sävykkyyttä, ja mahdollisuuksia erilaisten merkityssisältöjen ilmaisemiseen. Tutkimuksen alla on myös materiaaliyhdistelmien käyttäminen piensarjatuotannossa, käytännön haasteet ja mahdollisuudet.

Tärkeimpinä lähdemateriaaleina on tekijän oma markkinakartoitus korujen materiaaleista, ja Mirja Kälviäisen tutkimus luonnon materiaalien kokemisesta tuotteissa. Korujen suunnittelu-
umenetelminä edellä mainittujen lisäksi käytettiin luonnostelua ja protomalleja.

Käyttämällä esimerkiksi ainutkertaisia luonnon materiaaleja saavutetaan samoja mielikuvia ja arvoja, pienemmillä kustannuksilla. Lisäksi voidaan ilmaista asioita, joita ei pelkin jalometallein voida ilmaista. Materiaaliyhdistelmien käyttäminen sarjatuotannossa vaatii materiaalin tuntemusta ja suunnittelua. Näin kuitenkin voidaan tehdä ilmeikkäämpiä tuotteita.

Asiasanat: materiaali, luonnon materiaalit, puu, metalli, arvo, arvot, korut, kultasepäntyö, kulta, hopea, metallitaide, taideteollisuus, jalometallit

Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design

Specialisation Line in Applied Art
Jewellery and Object Design,
JOONAS TURUNEN:

Korujen materiaaleista ja niiden arvoista
Graduation work, 30 pages, 25 appendices
Spring 2006

Abstract

The starting-point of this graduation study is the one-sided and formal use of materials in Finnish goldsmith-trade. Quality jewellery is made mainly with gold or silver.

“Value”, “genuine”, “noble” and “unique” are central concepts in this study. They are also important mental images to the users of jewellery. The jewellery trade tries to fill these values by using traditional materials (gold, silver, jewels, etc.). As an answer to the above-mentioned concepts, this study suggests these ideas; “unique material” and “variation series”.

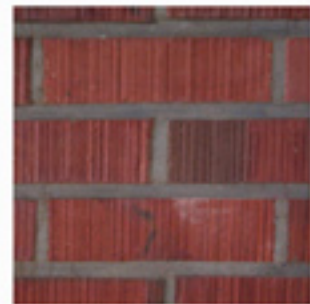
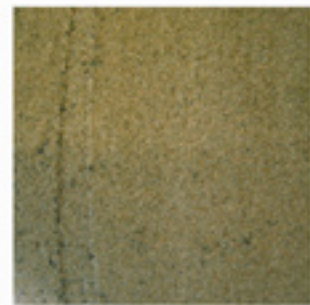
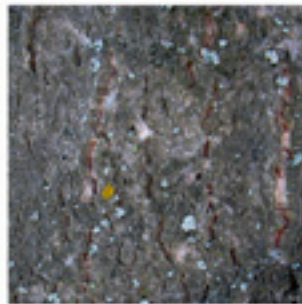
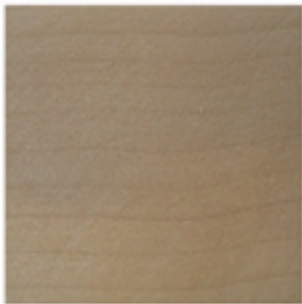
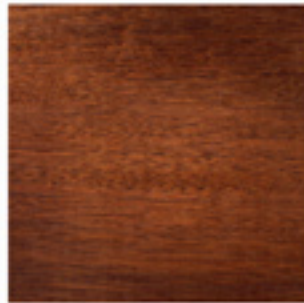
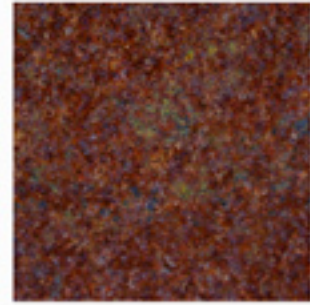
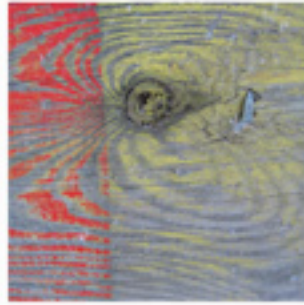
The written part of this study discusses how these concepts were formed and suggests that same or better results can be achieved by using alternative materials. The values of the materials are also scrutinized.

The practical part intends to show the nuances obtainable by using different materials and the possibilities to express various content-values. Combinations of materials in small serial production; practical challenges and possibilities are also researched.

Main references of work are; authors own market survey of materials used in jewellery and a study of how natural materials are experienced in different products by Mirja Kälviäinen. In addition to the above-mentioned methods, sketching and proto models are used in designing the jewellery displayed in this study.

By for example using unique natural materials, same values and images can be achieved with less expense. Furthermore, more things can be expressed than by using only noble metals. Using combinations of materials requires knowledge of materials and design. However, this allows the manufacture of more expressive products.

Key words: materials, natural materials, wood, metal, intellectual values, jewellery, goldsmithery, metal art; applied arts, arts and crafts, gold, silver, precious metals,

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1.	Johdanto	6
2.	Lähtökohdat	7
3.	Arvon määräytymisestä	9
4.	Arvot materiaaleissa	10
	4.1. Kallis vai ei kallis.	10
	4.2. Jalo	11
	4.3. Aika materiaaleissa	11
	4.4. Ajattomuus materiaaleissa	12
	4.5. Ekologia	12
	4.6. Materiaalien kokeminen	13
5.	Variaatiosarja ja Uniikki materiaali	14
6.	Päätelmiä aiheesta	14
7.	Muotoilutehtävä	15
	7.1. Kohderyhmä	16
8.	Suunnittelu ja toteutus	16
	8.1. Suunnittelu	17
	8.1.1. Hylätyt ideat	18
	8.1.2. Materiaalit	19
	8.2. Proto mallit	19
	8.3. Toteutus	20
	8.4. Valmiit tuotteet	22
9.	Arviointi	
	9.1. Tuotteen arviointi	24
	9.2. Prosessin arviointi	24
	9.3. Jatkokehitys	25
	9.4. Yhteenveto	26
10.	Lähteet ja kirjallisuus	27
11.	Liitteet	
	Liite 1 Käsitteiden määrittelyä	29
	Liite 2 Tutkimus materiaaliyhdistelmien käytöstä korumarkkinoilla	31

1. Johdanto

Opinnäytetyöni aiheena on materiaalien käyttö kultasepänalalla ja korumuotoilussa. Pääpainona on perinteinen kultasepänänty, sekä siinä käytetyt materiaalit. Erityisenä kiinnostuksen kohteena ovat arvot ja ajatusmallit, jotka ovat vaikuttaneet koruissa käytettyihin materiaaleihin ja niiden arvottamiseen, ja siihen miksi kultasepänalan koruissa käytetään niin vähän eri materiaaleja. Jalometallien itseisarvon kiistäminen korun tekemisessä on jo 60-luvulla alkanut suuntaus. Tämä ei kuitenkaan näy korumarkkinoilla käytännössä. Ilmeisesti kysymys materiaalien arvosta ja arvoista on edelleen ajankohtainen. Uusien kulutusvalintojensa vaikutuksen tiedostavien ihmisten tullessa markkinoille korun tekijöille ja suunnittelijoille nousee uusia haasteita ja mahdollisuuksia.

Pidän kysymysten asettelua ja näkökulmien esittelyä tarkkojen vastauksien etsimistä tärkeämpänä ja mielenkiintoisempana. Vastaukset riippuvat näkökulmasta ja olosuhteista, yksiselitteiset vastaukset ovat tapauskohtaisia. Tarkoituksena on pohdiskella ja avalla kysymyksiä jotka liittyvät materiaalin käyttöön. Näitä ovat muun muassa arvot jotka vaikuttavat materiaalivalintojen taustalla. Valmista tuotettani voi toisaalta pitää kommenttina tai yhtenä ratkaisuna esittelemääni aiheeseen. Tuotteillani haluan osoittaa, että käyttämällä materiaalien yhdistelmiä koruissa voidaan tehdä tuotteita jotka ovat ilmeikkäämpiä ja otollisempia erilaisten merkitysisältöjen ilmaisemiseen. Käytännön tasolla tutkin materiaaliyhdistelmien käyttämistä pienisarjatuotannossa. Tässä yhteydessä se tarkoittaa sopivien työkalujen valmistusta, ja valmistusmenetelmien suunnittelua, käytettävien materiaalien ehdoilla.

Työ on ehkä parhaiten ymmärrettävissä pohdiskeluna tai tutkielmana suomalaisesta korusta - pääpaino kultasepän alalla - ja pohdinnan aineellisena esityksenä.

Mirja Kälviäinen (Kuopio 2003) on selvittänyt tutkimuksessaan luonnonmateriaalien kokemista tuotteissa. Tutkimuksesta ilmenee muutamia perustavanlaatuisia materiaalin kokemiseen liittyviä seikkoja. Muotoiluun liittyvää etiikkaa on sivuttu moninaisissa kirjoituksissa. Esimerkiksi Tapio Periäinen kirjoituksissaan ja Antti Hassi kirjassaan "Muotoilu informaatioyhteiskunnan tuotantotaloudessa" ovat käsitelleet muotoiluun ja viestintään liittyviä arvoja, jotka koruntekijän olisi syytä ottaa huomioon.

Keskeisiä käsitteitä ovat materiaali, arvo, luonnollinen materiaali ja jalo. Jalon käsite on perinteisesti liitetty jalometalleihin ja jalokiviin. Jalous on kuitenkin tavassa käyttää materiaalia, jalostaa ja liittää myös esineen sisältöön.

Käsittelen materiaalien erilaisia tapoja ilmentää arvoa. Koruista puhuttaessa jalo ja aito ovat keskeisiä käsitteitä. Pohdin myös minkälaiset asiat tekevät materiaalin jaloksi.

Tutkimus- ja muotoilumenetelminä olen käyttänyt markkinakartoitusta, kirjallisuutta, luonnostelua ja koekappaleita. Tutkimuksen ja pohdiskelujen pohjalta suunnittelin sarjan riipuksia, jotka sopivat eri materiaaleissa olevien tunnelmien esittämiseen ja tutkimiseen.

2. Lähtökohdat

Korumuotoilijana minua kiinnostaa vaihtoehtoisten materiaalien käyttö jalometallin rinnalla. Olen kiinnittänyt huomiota korumuotoilussa ja suomalaisilla korumarkkinoilla ilmenevään materiaalien käytön kaavamaisuuteen ja monimuotoisuuden puutteeseen. Osin tähän vaikuttavat käytännön syyt (joista lisää tuonnempana). Mutta koko asiaa ne tuskin selittävät.

Koruissa ja erityisesti laadukkaimmissa koruissa käytetään lähinnä jalometalleja ja -kiviä. Halvemmissa ns. rihkamakoruissa materiaalien käyttö on runsaampaa. Koru on esine johon liitetään paljon mielikuvia, merkityksiä ja arvoja. Koru on myös viesti ja viestinnän väline. On kummallista, että tällaisissa esineissä käytetään niin vähän erilaisia materiaaleja. Materiaalien avulla voidaan tuotteeseen liittää monenlaisia sisältöjä. Jokainen materiaali kantaa omia kulttuurista riippuvia mielikuviaan. Esimerkiksi jadesta valmistetulla esineellä, oli se mikä tahansa, on täällä ja Kiinassa erilainen peruslataus. Siksi yhdellä materiaalilla saavutettavat merkityssisällöt ovat rajattuja. Sitä mitä voi kertoa yhdellä materiaalilla, ei välttämättä voi kertoa toisella. Materiaali on osa tuotteen viestivyyttä, muodon rinnalla. Koruissa hyödynnetään mielestäni puutteellisesti tätä mahdollisuutta.

Suuri osa myynnissä olevista koruista viestii lähinnä kultaa, kiiltoa ja timantteja. Koruilla voi kertoa paljon enemmänkin. Toisaalta kaiken ei tarvitse olla aina niin vakavaa ja syvällistä: joskus viesti voi olla vain: "Hei!" Ei siis ole tarkoitus kiistää tai kyseenalaistaa esimerkiksi kalliiden sijoituskorujen tarpeellisuutta. Korut sijoituskohteina toivotavasti säilyttävät asemansa tulevana aikakausinakin.

Monet korun käyttäjät haluavat koruillaan viestiä yksilöllisyyttä. Uniikki koru edustaa tätä, mutta monilla ei ole siihen varaa. Vähempivaraissa asiakasryhmissä on paljon rohkeita korunkäyttäjiä. Heidän tuominensa mukaan korukulttuuriin rikastuttaa koko ilmiötä. Yksilöllisyyttä voi ilmaista myös materiaaleilla, niiden valinnoilla ja yhdistelmillä. Tutkin tässä työssä mahdollisuuksia, joita korujen materiaaliskaalan laajentaminen tuo.

Otan tässä työssä vastakohtapariksi jalometallit ja luonnon materiaalit. En tarkoita vastakkainasettelua liian kirjaimelliseksi. Yksinkertaistaminen on välttämätöntä asian esittämiseksi.

Luonto itsessään ja jokainen sen osanen on ainutkertainen ja mm. siksi paljon arvokkaampaa kuin kulta ja timantit. Ainutkertaisia luonnonmateriaaleja käyttämällä voidaan ilmaista yksilöllisyyttä paremmin kuin jalokivin ja arvometallein. Vaikka esimerkiksi jalokivet ovat kaikki yksilöitä mikrotasolla, ne eivät eroa käytännössä toisistaan.

Lisäksi arvokas - kulta - timantit akselin arvomaailma on osittain jäänyt menneeseen. Monet käyttäjät eivät enää halua kiiltäviä ja säihkyviä koruja, mutta haluavat silti laatua. Puun ja muiden metallien kuin jalometallien tuominen korumuotoiluun voi täyttää monien asiakkaiden tarpeita.

Käytännön syyt jotka rajoittavat materiaaliyhdistelmien käyttöä ovat:

1. Hinta, teknisesti vaikeat tai poikkeavat työtavat nostavat hintaa.
2. Taito ja tieto, valmiita oppeja ja työmallia ei ole. Useiden ma-

terialien käyttö samassa esineessä tuo haasteita toteutukseen. 3. Kestävyys, metalli on tavallisista materiaaleista teknisesti sopivin ja kestävin tässä mittakaavassa, sitä tarvitaan usein ainakin tuki- ja runkomateriaalina. 4. Myös metalliallergiat puoltavat jalometallien käyttöä.

Korut ovat aina olleet varallisuuden merkkejä. Vasta modernina aikana niiden merkitys statussymboleina on vähentynyt muiden kulu- tustavaroiden tieltä. Silti kalliiden materiaalien käyttö on osa korun ydintä, sillä on pitkät perinteet. Siksi se on vaikuttanut paljon käsi- tyksemme siitä mikä ja mitä koru on.

Riitta Santala-Köykkä tiivistää mielestäni hyvin nykyistä suomalaista asennoitumista koruihin Caratian julkistamassa koruaiheisessa kir- joituskilpailussa ”suomalainen ja korut”:

”Nelikympinän suhtaudun arvokoruihin ristiriitaisesti.

Taidokkaiden luomusten kauneus ei ole himmentynyt; silti niiden häpeilemätön loisto tuntuu liukuneen ulottumattomiin, mennee- seen aikakauteen. En pysty pitämään arvokkaita koruja ajattele- matta syyllisesti heitä, joilla ei ole varaa ylellisyyteen.” (2004 s.3)

Ylettömyyttä koruissa voi myös pitää huonon maun merkinä. Ajalle sopivampaa on hillitty, harkittu, joskus jopa laskelmoitu tyylikkyys. Ehkä on kysymys ”häpeilemättömästä loistosta” enemmän kuin hin- nasta sinänsä, johtui se sitten taidokkuudesta tai kalliista materiaa- leista.

Viestit ja tuotteet viesteinä, ympäristön lisäksi, kuuluvat ja vaikutta- vat sisäänpäin (viestijään itseensä). Tuotteen tulee vastata niitä arvoja joiden takana tuottaja seisoo, ja toisin päin. Tuotteen tulee myöskin ilmentää ajan yleisiä tai kohderyhmän arvoja. Ostaessaan tuotteen ihminen ostaa myös mielikuvan jolla tuote myydään ja hyväksyy ar- vot jotka vaikuttavat tuotteen takana. Tuottajan tulisi olla tietoinen ja vastuussa siitä minkälaisia ”meemejä” (kulttuurigeeni) (Blackmore 2000) hän levittää.

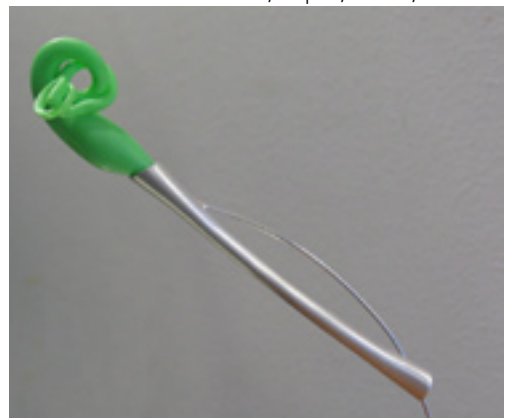
Perinteisen kultasepän alan muotoilu, markkinoilla olevien koru- jen muoto keskimäärin ja sen takana olevat arvot tuntuvat paljolti menneen ajan jäänteiltä. Kun katson tarjolla olevaa tuotantoa ko- konaisuutena, tuntuu se viestivän kolonialismin arvoja; paljon kultaa, halvalla, muusta välittämättä. Antti Hassi (1998, 37) sanoo, että vies- tinnällä voidaan makutottumuksia muuttaa ja *”Tuote on viesti, tuo- tanto viestintää”* (Hassi 1998, 34). Tuotteiden ajattelu viesteinä lisää suunnittelijan ja tuottajan vastuuta ja avaa näköaloja vaikutus- mahdollisuuksiin. Aina ei materiaaliviesti vastaa muuta tuotteeseen haluttua viestiä.

Perinteitä kunnioittaen ei tule luopua toteutuksen viimeistelyn ta- sosta tuotannon nopeuttamiseksi ja helpottamiseksi, niin kuin teol- lisessa sarjatuotannossa joskus käy. Muotoiluajattelun viitoittamana on oltava tietoinen tuotteisiin sisältyvistä viesteistä ja materiaalien ja muiden elementtien takana vaikuttavista arvoista. Näiden olisi sovit- tava kohderyhmään, muutenkin kuin tuotteen ulkoisimman ilmeen osalta. On uskallettava ennakkoluulottomasti nykykorun tapaan yh- distellä kaikkia käytettävissä olevia (fyysisiä ja ei-fyysisiä) elementtejä halutun lopputuloksen saavuttamiseksi.

Fabergén tapaan tekniselle toteutukselle annettava korkea arvo liit- tyy muotoiluun ja siten viestinnän laatuun kuten Hassi (Hassi 1998, 42) asian esittää. Jotta viesti olisi ymmärrettävissä, on sen muodon oltava selkeä. Pelkkä tekninen toteutus (jalostusarvo) ja kalliit mate- riaalit eivät kuitenkaan riitä tiedostavalle ihmiselle sisällöksi. Niin kuin taideteos on viesti ihmiselle, on tuote myös viesti asiakkaalle itsell- een. Sen lisäksi, että hän saattaa viestiä sillä muille. Myös materiaa- livalinnoilla on tuettava tuotteen kokonaisviestiä. Sen, että joku esine

esimerkkejä hieno materiaalin käytöstä

Eeva Väänänen: rintaneula; hopea, muovi, 2006

yleensä tehdään jostain aineesta, ei sinänsä pitäisi riittää perusteeksi valinnalle.

Nykyisen korukulttuurin kaikkine osa-alueineen voi nähdä polarisointuneena, vastareaktion toinen toiselleen. Kussakin lähestymissuunnassa koruun on hyvät puolensa, joista tulee pitää kiinni. Nykykorun voi nähdä vastarektiona vanhentuneelle, perinteiselle korulle.

Tämän vastareaktion vaikutus näyttää olevan kuitenkin pieni, se on jäänyt omaksi kentäkseen korualalla, eikä näytä vaikuttaneen tarjontaan yleisellä tasolla. Mielestäni tekninen toteutus, aineellinen muoto ja henkinen sisältö ovat tasa-arvoisia, eikä mistään pidä tinkiä. Näkisin ihanteellisena tilanteen, jossa uusi ja vanha sulautuvat yhdeksi synnyttäen jotain uutta. Ehkä reaktio on hidaskorua on yleisesti pidetty vanhahtavana. Kenties tämä 60 -luvulla alkanut kapina kalliiden materiaalien itseisarvoa vastaan näkyy arjessa vasta tulevaisuudessa.

3. Arvon määräytymisestä

Arvon määräytymiseen on erilaisia mekanismeja. 1. Lukumäärään perustuvan arvon mukaan harvinaisempi on arvokkaampaa. 2. Kehitystasoon perustuva arvonmääritys esittää korkeamman kehitystasoon omaavan korkeamman arvon (Linkola 2004, 156–157). Linkola käyttää näitä määritelmiä ihmisarvoon ja eläinten arvoon, mutta näitä voidaan soveltaa myös tuotteisiin ja materiaaleihin. 3. Mekanismeihin voisi lisätä "suhteellisen" mekanismin, joka toteutuu merkityksen kautta, arvioitsijan suhteesta arvioitavaan. Minulle arvokas ei välttämättä ole sitä sinulle. Tähän mekanismiin kuuluvat myös olemassa olon kannalta välttämättömät asiat, kuten ravinto ja suoja, sekä psyykkisen puolen asiat kuten sosiaalisuus. Meillä on siis yhteisiä piirteitä, joiden vuoksi on olemassa yhteisesti arvokkaita asioita.

Elli Saarinki: rintaneulat; muovipäälysteinen sähköjohto, muovi auton lampusta, hopea, 2006

Kullan arvo perustuu sen harvinaisuuteen, sen jalostusaste raaka-aineena ei ole korkea. Vasta valmiissa korussa se saavuttaa korkean jalostusasteen. Valmiissa korkeatasoisessa käsin tehdyssä korussa kulta täyttää kaksi ensimmäistä, aikaisemmin mainitsemaani arvokkaan kriteeriä. Jalokivet puolestaan ovat korutekijälle jo raaka-aineena pitkälle jalostettuja (hiottuja).

Sille joka pitää kultaa kauniina, se on arvokasta, mutta tuskin kenellekään välttämätöntä. Sepälle se taas on arvokas materiaali myös hyvän työstettävyytensä vuoksi. Kuluttaja tuskin piittaa tästä seikasta sinänsä.

Puu taas ei ole materiaalina harvinaista.

Jalosteenakin se on kultaa halvempaa. Huolella valittu puumateriaali on ainutkertaista, kauniin syykuviointinsa johdosta. Myös sen orgaaninen alkuperä tuo siihen kaikkeen elolliseen liittyviä arvoja. Siksi se lukumäärään perustuvan arvon mukaan on metalleja arvokkaampaa. Yleisyytensä takia se on halvempaa ja yksilöllisyytensä vuoksi arvokkaampaa. Tässä saavutetaan samaan aikaan kaksi asiaa: välttää turhilta kustannuksilta ja saadaan ainutkertaisia materiaaleja ja tuotteita.

Lisäksi Linkola nostaa lajirunsauden (monimuotoisuus, diversiteetti) korkeimmaksi arvoksi (156). Diversiteetti itsessään on yksilön tai lajin olemassaoloa tärkeämpää. Jos sovellamme näitä periaatteita materiaalien tai eliöiden sijasta valmiisiin tuotteisiin (siis kulttuurisiin ilmiöihin), teollisen sarjatuotteen arvo yleensä ei nouse kovin korkealle. Sen arvo on riippuvainen siitä missä määrin se eroaa muista, lisää tai vähentää monimuotoisuutta.

Hän myös kritisoi sitä, että ihmisarvo on a priori kaiken muun yllä. Onko korukulttuurissa - siis markkinoilla, tekijöiden ja kuluttajien mielissä sekä käytössä – tapahtunut jotain samankaltaista tarpeeton- ta arvonnousua kokonaisuuden monimuotoisuuden kustannuksella.

4. Arvot materiaaleissa

4.1. Kallis vai ei kallis.

Tulisiko korun olla taloudellisesti arvokas, kallis materiaaleiltaan, ellei siitä erityisesti haluta sijoituskohdetta? Ajatellaan asiakkaan haluavan korua jonka hän haluaa ilmaisemaan jotain, itselleen tai muille. Hyvän palvelun ja energiatehokkaan tuotannon periaatteiden mukaan hänelle tulisi tarjota edullisin mahdollinen tuote, jolloin hinta muodostuisi työstä ensisijaisesti, ja vasta sitten mahdollisesti kalliista materiaaleista. Jos esimerkiksi keltakullan väri ei miellytä asiakasta, kuinka usein hänelle voidaan tarjota kalliin valkokullan lisäksi vastaavaa, esimerkiksi teräs- tai titaanituotetta.

Tarjonta on polarisoitunut. Toteutuksen teknistä laatua saa vain kullassa, ja keskimäärin kullasta tehtyjen korujen muotoilu-ulottuvuus ei ole kovin syvä. Niiden muotokieli on monesti vanhentunutta, ja sisältöä puuttuu, vaikka tekninen toteutus saattaa olla kiitettävää. Muista materiaaleista tehdyt korut taas ovat huonompilaatuisia. Niiden sisältö taas on kirjavampaa. Esimerkiksi pinssit, rintamerkit ja alakulttuurien symbolit, jotka (tärkeästä kulttuurisesta roolistaan huolimatta) yleensä ovat huonosti tehtyjä. Ikään kuin jokin materiaalissa itsessään estäisi sen käyttämisen jalosti, jalostamisen. Tämänhetkistä suomalaista korutarjontaa katsomalla voisi tehdä päätelmän, että: Valmiiksi jaloksi mielletty materiaali on jo riittävä viesti ja arvo niin, ettei siihen enää tarvitsi jalostaa sisältöä. Tai jos tuotteella on valmiiksi voimakas sisällöllinen tai viestinnällinen merkitys, sen fyysinen muoto ja toteutus eivät ole enää tärkeitä.

Eero Tarasti (2004 s. 84–85) siteeraa Rossi-Landia: *”Ideologiat eivät ilmene vain siinä mitä sanotaan, vaan koko kielen rakenteessa kaikkialla läsnä olevana periaatteena.”* Jos ajatellaan Hassin mukaan tuotannon viestinnäksi, siis kieleksi, mielestäni monet tuotteet eivät ole loppuun ajateltuja. Tuottajilta ikään kuin puuttuu halua miettiä viestinsä loppuun, tai tuotteita ei ajatella viesteinä. Viime kädessä asiakkaat päättävät, millä on merkitystä. Vaatimustason muuttumisesta on ollut paljon keskustelua.

Ilmiö lienee monimutkainen, tuottaja ja kuluttaja muodostavat dynaamisessa vuorovaikutuksessa esinemaailmamme todellisuuden.

Toisaalta kalliiseen tuotteeseen suhtaudutaan tietyllä vakavuudella. Näin korkea hinta voi olla vain väline halutun mielikuvan tai arvostuksen saavuttamiseen. Tarvitseeko tällä taas olla tekemistä materiaalin hinnan kanssa? Vain onko se välttämätöntä perusteluksi korkealle tuotteen hinnalle?

4.2. Jalo

Jalometalli, jalopuu, jalokivi, jalokaasu, jalomielinen, näille yhteistä on olla: hyvä, puhdas, tahraton. Käsitteen jalometalli määritelmäkin on häilyvä. Vaissi ja Huovinen (Vaissi, Huovinen 2005, 22) esittävät mm. seuraavia jalometallin ja jalopuun ominaisuuksia. Harvinaisuus ja kalleus, lisäksi mainitaan työstöön ja käyttöön liittyviä ominaisuuksia. Ja "... *muita merkittäviä ominaisuuksia jotka tekevät siitä tarkoituksenmukaisimman tiettyyn käyttökohteeseen.*" Mielestäni keskeisiä jalon materiaalin ominaisuuksia valmiin tuotteen sisällön kannalta ovat harvinaisuus ja kalleus. Oleellisin materiaalin jalouden määre on kuitenkin "*tarkoituksenmukaisin*", sen mukaan mikä tahansa materiaali voi olla jaloa. Eli voiko materiaalin tehdä jaloksi, jalostaa? Vaan jalostusaste ei tee jaloa, ellei sillä tarkoiteta jotain henkisempää kuin fyysistä jalostusprosessien läpikulkua. Silloin sen jalouden määrää tekijä ja – kuitenkin viime kädessä – käyttäjä. Näin jalon käsite olisi samanlainen postmodernin taidekäsitteen kanssa, jossa taide on viime kädessä yleisön kokemuksessa.

Jalojen materiaalien, erityisesti kullan, asema kautta historian eri kulttuureissa johtuu sen kemiallisista ja fysikaalisista ominaisuuksista. Perinteisessä mielessä ymmärretty jalo (materiaaleista puhuttaessa) on siis fyysiseen maailmaan liittyvä ominaisuus. Tämä on ristiriita sanan merkityksen ja sen herättämän mielikuvan välillä, joka on varsin henkissävytteinen.

Jalo ja aito ovat aina jaloa ja aitoa. Eikä näitä käsitteitä ja niiden luomia mielikuvia voi, tarvitse tai pidä sivuuttaa koruista puhuttaessa.

4.3. Aika materiaaleissa

Aika näkyy materiaalissa, se on osa esteettistä kokemusta.

Yleisen etiikan mukaan kulutustavarat tehdään kestäviksi. Ikuisia ne eivät ole, vaikka pitkäikäisiä kuitenkin. Ajan jättämät jäljet tekevät esineistä kauniita. Niin kuin sammaloitunut betoniporras, paljonkäytetty nahkatakki tai ruosteen kuvioima vanha rauta voi olla. Moniin massatuotteisiin ei aikaa pääse syntymään, koska ne eivät kestä.

Tuote voi olla myös liian teollinen, liian vahva. Silloin siihen ei aika jätä jälkeä samalla tavalla. Se voi jäädä kylmäksi. Myös jotkin materiaalit ovat luonteeltaan kylmiä. Ajan jälki on yksi tärkeä asia, joka tuo esineeseen lämpöä. Kertoo sen historiasta, ja näin antaa ärsyksen

ja mahdollisuuden katsojan mielelle tuottaa merkityksiä. Ihmisen henkilöhistoriassa kuluma voi olla muiston fyysinen merkki. Tietty tapahtuma, joka on jättänyt esineeseen jäljen. Ihmiselle tuo jälki voi toimia muiston ja tuohon muistoon liittyvien tunteiden herättäjänä. Sopivilla materiaalivalinnoilla voidaan tehdä tuotteita jotka ovat otollisia pohjia ajan jättämille jäljille. Näin esineen lopullinen luonne jätetään avoimeksi. Tuottaja ja suunnittelija voivat jättää tulevaisuudelle mahdollisuuden ikään kuin viimeistellä tuotteen.

Kuluminen on myös potentiaalisesti läsnä materiaalissa. Uusikin nahkatuote sisältää arvokkaan vanhenemisen mahdollisuuden.

Esineet ilmaisevat maailmankuvaamme, myös materiaalien käyttäminen esineissä.

4.4. Ajattomuus materiaaleissa

Perinteiset kultasepäalan korut ovat perustuneet ajattomuuden estetiikkaan. Materiaalit joihin aika ei pure viestivät ajattomuuden iluusiosta.

Kestävän ja ikuisen käsitteet ovat vahvasti läsnä koruissa, erityisesti kultakoruissa. Kullasta valmistetut korut säilyvät pidempään kuin niitä valmistavat kulttuurit. Tekijät jättävät itsestään jäljen jälkipolville. Korun käyttäjät liittävät itsensä näihin ja itseensä näitä, ikuiseen ja transsendenssiin viittaavia mielikuvia. Kihlasormuksissa kulta ja timantit symboloivat ikuista rakkautta. Ihminen voi myös perintökorun avulla liittää itsensä pitempään historialliseen jatkumoon.

Historiallisesti kullan asemaan on syynsä. Aikaisemmin se oli ainoa kestävä, kiiltonsa säilyttävä metalli - ja on se sitä paljolti vieläkin - lisäksi sillä on hyvä työstettävyys. Ruostumattomalla teräksellä ja titaanilla on samoja ominaisuuksia. Tulevaisuudessa luultavasti kehitetään lisää mm. komposiittimateriaaleja ja erilaisia pinnoitteita, joilla saavutetaan samoja tai vielä parempia ominaisuuksia. Osa asiakkaista hakeekin jo em. kaltaisilla ominaisuuksilla saavutettavia mielikuvia uudemmista materiaaleista. Myös ruostumaton teräs ja titaani sopivat avioliiton symboleiksi.

Suomessa ovat kultasepät pyrkineet tekemään sekä teknisesti taidokkaita että kestäviä koruja. Tämä on hyvä asia. Onko kuitenkin tällaisesta kiiltävä-kestävä -ajattelusta tullut pakkomielle, joka estää vakavasti otettavaa seppää hairahtumasta polulta ja leimaa kaikki totutusta poikkeavat kokeilut automaattisesti taiteen puolelle. Timantit ovat ikuisia, mutta katoava on kaunista.

4.5. Ekologia

Kaivostoiminta rasittaa ympäristöä valtavasti. Kullan erotteluun käytettävä syanidiliuos on erityisen haitallista ympäristölle. Ihmiskunta ei voi kuitenkaan hylätä metalleja. Siksi kysymys nykyisen kaltaisen toiminnan oikeutuksesta on vaikea. Missä määrin meidän tulisi rajoittaa oikeuksiamme ja muuttaa toimintamalleja?

Jalometallien kierrätettävyyden on kuitenkin lähes sataprosenttinen. Silti käyttämällä materiaalia hyväksymme sen hankkimisen aiheuttaman vahingon. Ympäristöä kuormittavien materiaalien - tai materiaalien, joiden hankkiminen kuormittaa ympäristöä – siirtäminen tuotteessa vähäisempään osaan parantaa tilannetta. Tulisiko materiaaleja käyttää suhteissa, jotka sopii kestäväan elämäntapaan?

Tämän mukaan voisimme säätää uuden jalometallilain (tai materiaalilain), joka kertoisi missä suhteissa erilaisia uusiutuvia ja uusiutumattomia materiaaleja tulisi käyttää. Siis niin, että materiaalien käyttö vastaisi niiden kuormittavuutta. Tässä törmäämme ongelmaan tuotteen elinkaaresta. Pääperiaatteena voisi pitää, että kestäviin tuotteisiin voidaan käyttää uusiutumattomia aineita, ja kertakäyttöisiin uusiutuvia. Esimerkiksi kultaseppä Jan Roos perustaa yritystoimintansa kullan kierrätykselle. Asiakkaat saavat korunsa edullisemmin, kun tuovat romukultaa materiaaliksi ja maksuksi (Pekka Vääntinen, bisnes.fi 10/2003.)

Tuotteiden korjattavuuden tärkeyden ja raaka-aineiden eettisten ja ekologisten taustojen oleellisuuden ennustetaan kasvavan tiedostavamman kuluttajapolven tullessa ostokykyiseksi. (Korjaustyö osana jalometallituotteen elinkaarta, Kello & Kulta 6/2005).

Muiden materiaalien käyttämisellä korussa ja jalometallin jättämisellä pienempään osaan voidaan saavuttaa sekä ekologisia, että muita eettisiä arvoja. Kalliin jalometallin jättäminen pienempään osaan tuotteessa voi korostaa itse metalliakin, näin myös sen merkitys voi korostua.

4.6. Materiaalien kokeminen

Mirja Kälviäinen tutkimuksessaan Luonnon materiaalien kokeminen tuotteissa (Kuopio 2003) selvittää materiaalien kokemiseen vaikuttavia seikkoja. Tärkeimpinä miellyttävän materiaalin ehtoina oli tutuus, se osattiinko materiaalia itse työstää. (45–46) Epämiellyttävän materiaalin valintaan vaikutti niin ikään tuntemattomuus, ja se ettei osannut keksiä sille käyttöä. (47) Yleisesti ottaen eniten kokemiseen vaikuttivat materiaaleista nousevat merkitykset, seuraavaksi tunteet (s.50) Oman työni kannalta vaikuttaa mielenkiintoiselta, että miellyttävän ja epämiellyttävän materiaalin kriteerien osalta akselit halpa – kallis ja perinteinen – moderni jakoutuivat melko tasan vastaajien kesken.

Tutkimuksessa puu sai eniten kommentteja, eikä kukaan valinnut sitä epämiellyttävimmäksi. Luonnonmateriaalien yhteydessä koettiin erityisesti rauhallisuuden ja turvallisuuden tunteita. Myös määre ”lämmin” nousi esille useasti.

Tutkittavien ikä jakautui 30–69 vuoden välille. Paino oli ikäluokalla 45 – 54. Nuorisolle tehtävässä tutkimuksessa valintoihin vaikuttavat kriteerit saattaisivat olla hyvinkin toisenlaisia. Uudet, synteettiset materiaalit saatettaisiin kokea kiinnostavina. Kokemus perinteisten luonnon materiaalien käytöstä ei luultavasti olisi niin runsas, eivätkä ne näin ollen olisi niin tuttuja.

Tutkimuksessa nousi ongelmaksi vastaaminen pelkkien materiaalinäytteiden perusteella. Materiaalien käyttötarkoituksella oli suuri merkitys. Tämä tuntuu ilmeiseltä. Jossain miellyttävä on toisaalla epämiellyttävää. Tämän kaltainen tutkimus olisi käyttökelpoisempi,

jos se suoritettaisiin jonkin tietyn esinetyypin kohdalla.

Koruissa on totuttu teollisempiin (kylmempiin) materiaaleihin eli metalleihin ja kiviin. Kääntyykö asia kokonaan toisin päin kun puhutaan korusta. Eli ovatko metallit miellyttäviä ja tuttuja korujen yhteydessä. Vai saadaanko esimerkiksi puun käytöllä koruihin samaa lämpöä ja tunnelmaa mistä ihmiset pitivät tutkittaessa pelkkiä luonnonmateriaaleja.

Siinä missä koruissa on totuttu tiettyihin materiaaleihin, on myös materiaalien käsittely ollut hyvinkin yksilönoista. Tuotannon voidaan ajatella muokanneen ihmisten makua. Ehkä juuri nuo pedantisti toteutetut kultasepän työt ovat sitä, mitä pidetään kauniina. Miten voisi ratkaista ammattilaisten ja kuluttajien makujen eroavuuden aiheuttaman dilemman muotoilullisissa valinnoissa? Toivottavasti tuotannolla voi muuttaa ihmisten käsityksiä, kuten Hassi asian esittää (Hassi 1998, 37). Onko tämän näkemyksen mukaan tuottajalla ja muotoilijalla eräänlainen kouluttajan ja sivistäjän vastuu?

5. Variaatiosarja ja Uniikki materiaali

Miten sarjatuote voi viestiä yksilöllisyyttä?

Kun halutaan tarjota yksilöllistä kokemusta, mutta ei nostaa hintaa, voidaan ratkaisuna käyttää ns. variaatiosarjaa jossa saman perusmuodon pohjalta rakennetaan erilaisia versioita. Tällöin näistä rakentuu luonnostaan yhtenäinen kokonaisuus (sarja), jonka jokainen osa on hieman erilainen. Tällaisessa tapauksessa osa tuotteesta on edullisesti valmistettavissa esimerkiksi valamalla. Variaatiosarjan avulla voidaan myös toteuttaa kerronnallisia sisältöjä. Kun sarjan jokainen osa omaa saman perusidean eri muodossa, voidaan kokonaisuudesta rakentaa erilaisia tarinoita - tai liittää niitä siihen.

Materiaali ei ole uniikkia jos siinä olevaa ainutkertaisuutta ei käytetä. Materiaalin uniikkiuden käyttäminen vaatii suunnittelua, ja materiaalin tuntemusta. Asia käy selväksi jos otamme esimerkiksi vaikka puumateriaalin. Tasalaatuista, puusepälle ihanteellista ainetta ei voi käytännössä pitää kovinkaan uniikkina. Jos taas otamme puumateriaalista kohdan, jossa puun kasvu on tehnyt aineeseen epäsäännöllisen kuvion, visuaalinen ero on selvä.

6. Päätelmiä aiheesta

Käyttämällä ainutkertaisia materiaaleja, muita metalleja ja materiaalien yhdistelmiä jalometallien rinnalla, voidaan tehdä arvokkaampia koruja, arvokkaita monessa merkityksessä. Eri raaka-aineilla saavutetaan erilaisia mielikuvia ja merkityksiä. Nämä kuvat ja merkitykset kuitenkin viimekädessä määräytyvät ihmisten mielissä. Mutta jos tu-

otteisiin ei luoda potentiaalia merkitysten muodostumiselle, ihmisen on vaikeampaa sepittää niitä itse.

Kultaa, hopeaa ja jalokiviä voi myös käyttää esittämään ja näyttämään muissa materiaaleissa oleva kauneus ja arvo. Niin kuin metallia käytetään kivenistutuksessa nostamaan kivi esiin, esittämään se. Metallia toimii välineenä, jonka avulla muuten irralliset kivet voivat olla arjessa näkyvillä. Koska jalomateriaaleilla on kulttuurinen lataus mielikuvia ja metaforia, voi niitä käyttää mm. rinnastuksen avulla osoittamaan muualla olevia arvokkaita asioita.

Kultakaupan jälleenmyyjät voisivat materiaalikylläisemmällä tarjonnalla päästä lähemmäs tavallista ihmistä. Näin he saisivat lisää sävyjä ja sisältöjä tuotteisiinsa, voisivat rakentaa monipuolisemman tarjoaman, joka vastaa myös tiedostavan kuluttajan tarpeita. Yksittäinen seppä voisi saada - jälkimmäisen lisäksi - lisää kokonaisarvoa jo arvokkaalle käsityölleen.

Kysymys on tavasta käyttää materiaalia. Aine voi olla pohjana muodolle, väline jonkin muodon toteuttamiselle. Sitä voi myös käyttää tavalla joka ilmentää, tuo esille joitain kyseiselle materiaalille ominaisia piirteitä.

7. Muotoilutehtävä

Muotoilutehtävänä on antaa ehdotus, ratkaisu tai kommentti esitellyyn ilmiöön esineen muodossa.

Tarkoituksena on osoittaa, että käyttämällä jalometallin rinnalla muita metalleja ja puuta, voidaan tehdä ilmeikkäämpiä koruja, jotka samalla ovat parempia erilaisten merkitysisältöjen ja tunnelmien esittämiseen.

Kiiltävät ja säihkyvät kultakorut ovat monessa tapauksessa mauttomia ja vanhentuneita. Muiden materiaalin avulla voidaan tehdä hillitympiä ja tyylikkäämpiä koruja, jotka sopivat tämän ajan henkeen paremmin.

Tavoitteena on suunnitella ja valmistaa korut joita voi myös käyttää lähtökohtana laajempiin korumallistoihin, ja joiden piensarja valmistaminen on taloudellisesti kannattavaa.

Piirteitä

Korut joissa aika näkyy, kuluvat korut. Tämä ei kuitenkaan tarkoita hajoavia, ei-kestäviä tuotteita.

Yleiskuva

orgaaninen	- vaikutelman voi luoda pelkkä puukin
kulunut, aika	- pintakäsittelyllä ja kuluvilla metalleilla
uusi	- kuviot ja koristeet, ornamentit ja koko pakan yhdistelmä

Jalometallit nostavat puun (tai muun materiaalin) esiin.

Materiaalit:

Päämateriaalina perusmetalli ja -puu
lisänä pari koristemetallia
mausteena kultaa

Sarja riipuksia

Sarjalla samanmuotoisia, mutta eri materiaaleista rakentuvia riipuksia voi hyvin tutkia materiaaleissa ja niiden yhdistelmissä olevia tunnelmia ja mielikuvia.

7.1. Kohderyhmä

Niille jotka eivät pidä "kiiltävistä" koruista

Esimerkki henkilö on tiedostava, poliittisesti valveutunut, koulututtunut tai muuten sivistynyt, kiinnostunut maailman ilmiöistä, myös taiteesta ja muotoilusta, humanisti ennemmin kuin teknokraatti, lokaali globaali.

Arvostaa aitoutta, käsityötä, luontoa, ihmistä.

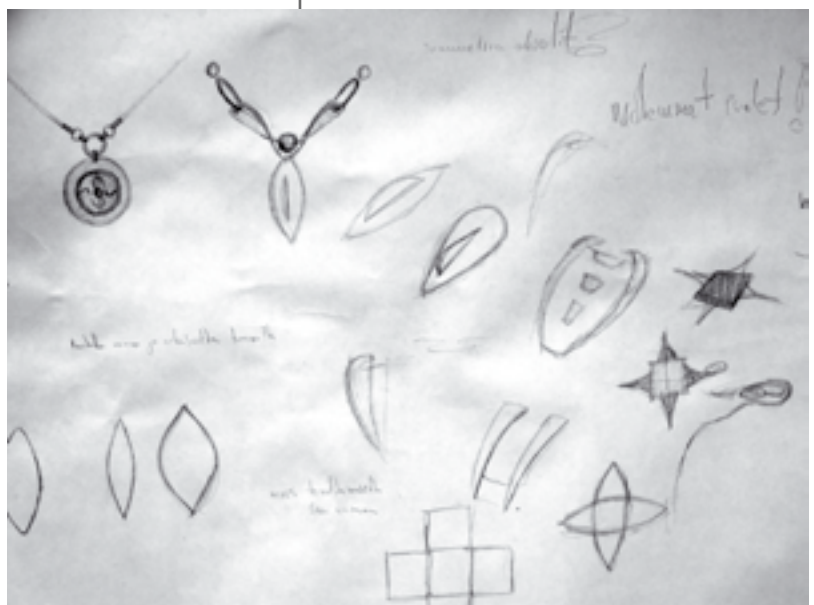
8. Suunnittelu ja toteutus

Suunnitteluprosessi perustuu omiin havaintoihini kultasepänalalla myynnissä olevista koruista ja koruissa käytettyihin materiaaleihin, sekä havaintoihin tavasta käyttää materiaaleja. Näiden pohjalta on syntynyt näkemys toisenlaisesta tavasta lähestyä korujen materiaaleja.

Materiaalien käyttö esittelemälläni tavalla on kuitenkin pyörinyt mielessäni jo pitkään. Siksi alue ei ollut aivan tuntematon. Olin jo ehtinyt miettiä esimerkiksi uniikin materiaalin työstämiseen ja sarjatuotettavuuteen liittyviä ongelmia, kuten aineen ja raakatavaran muodon epätasalaatuisuutta.

Joitain eri materiaalien käyttöön liittyviä ideoita, joita olisin halunnut tutkia, oli rajattava pois heti alussa, jotta koko projekti olisi toteutettavissa sille varatussa ajassa. Näitä ovat muun muassa kivissä ja puussa olevien luonnon muovaamien pintojen käyttö.

Syventävinä opintoinani tein pienen tutkimuksen materiaaliyhdistelmistä Helsingissä myytävissä korussa (Liite2.). Ennakolta tiesin, että kultakaupoista ei materiaaliyhdistelmiä juuri löydy. Suuntasin tutkimusta liikkeisiin,

varhaisia luonnoksia

pyörähdysmuotoja

erilaisia kuoria

pitkä versio

joista arvelin löytäväni rohkeampaa materiaalin käyttöä. Käytännössä tämä tarkoitti vaatekauppoja ja korugallerioita. Valokuvasin koruja joissa oli mielestäni käytetty materiaaleja perinteisestä poikkeavalla tavalla tai muuten luovasti. Kuva-aineisto osoittaa miten vähän laatukorussa käytetään epäjaloka metalleja ja muita materiaaleja. Joidenkin esimerkkien avulla näkyy mahdollisuuksia joita materiaalien monipuolisemmalla käytöllä voidaan saavuttaa.

8.1. Suunnittelu

Aloitin luonnostelun vapaasti assosioiden kynällä ja paperilla kohderyhmä mielessäni. Syntyneet luonnokset olivat hajanaisia, niissä ei ollut juonta. Tarvitsin luonnostelun tueksi jonkin teeman. Koska koko työn lähtökohtien taustalla vaikuttavat pehmeät arvot ja luonnoksissa oli voimakkaampana orgaaninen muotokieli, otin luonnosteluun assosioinnin avuksi luontoaiheisia kuvakirjoja. Sain niistä paljon virikkeitä, vaikka en löytänyt mitään varsinaisia ideoita. Ehkä suurin hyöty niistä oli huomata, että hyvät ja mielenkiintoiset teemat olivat jo olemassa omassa päässäni. Inspiraation hakemisen orgaanisesta auttoi myös viemään luonnostelua siihen suuntaan. Otin joitain jo aikaisemmin piirtämistäni kuvissa toistuneita teemoja. Näistä valitsin muutaman jatkokehittelyyn. Vahvimmaksi teemaksi nousi sauvamainen pyörähdysmuoto ja kuorimainen rakenne. Luonnostelun jatkuessa nämä yhdistyivät luontevasti.

Pyörähdysmuoto yksinään tuntui jotenkin riittämättömälle, tylsälle. Tämä johtuu muodon matemaattisuudesta, siinä on aina ympyrä läsnä kappaleen poikkileikkauksessa ja se on aina symmetrinen ainakin yhden akselin suhteen. Pyörähdysmuodonkin linjoilla pystyy saavuttamaan erilaisia tunnelmia, tavoittelin tässä eräänlaista feminiinistä herkkyyttä. Joka kuitenkin on paremmin näkyvässä pitkässä versiossa, jonka hylkäsin. Koska se ei sopinut kuoreen niin hyvin, lyhyempi muoto on kompaktimpi ja vähäeleisempi. Tarkoitus ei ollut tehdä juhla- vaan arkikoru.

Kuorirakenteen voi toteuttaa monella tapaa, ja se tuo paljon mahdollisuuksia rikastuttaa "matemaattista" pyörähdysmuotoa. Se lisää tässä kokonaisuuden orgaanista tunnelmaa. Orgaaniset muodot sopivan abstrahoituina jättävät tilaa mielikuvitukselle ja erilaisille assosiaatioille. Realistisina ne usein ovat liian toteavia.

Kuori käsitteenä on oikein herkullinen pohja mielikuville ja metaforille. Kuori suojaa sisällä olevaa arvokasta, yleensä elävää; siementä (uuden alkua), hedelmää (satoa, työntulosta), sisältöä. Kuorikin on arvokas tehtävänsä vuoksi, mutta sen arvo toteutuu vain tehtävän kautta. Voisi sanoa, että kuorella ei ole itseisarvoa. Sana käskymuotona kehottaa avaamaan, katsomaan sisälle, etsimään sisältöä.

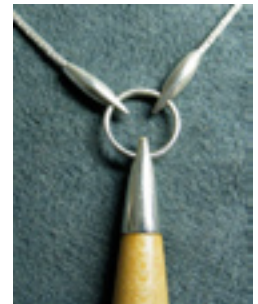
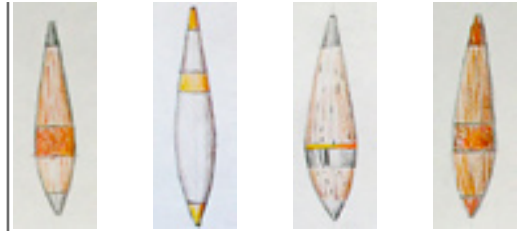
Sisällä olevan asian muodon halusin tässä pitää abstraktina. Niin se on avoimempi, siihen on helpommin liitettävissä mitä tahansa. Sillä on kuitenkin hyvä olla aine, materiaalin valinnalla siihen joka tapauksessa liittyy kuvia, vaikka muoto olisi abstrakti. Sisältö voi olla aineetonkin, väri, teksti (sana), kuva, tuoksu, tai jotain, joka on vain ihmisen mielessä, jopa ihminen itse. Kuorien ja sisältöjen variointia voi jatkaa loputtomiin.

Tähän asti olin pitänyt auki mitä varsinaiset koruni tulisivat olemaan, jotta se ei rajoittaisi ideointia. Oli kuitenkin aika tehdä päätöksiä, jotta työ etenisi. Alkujaan tavoitteena oli tehdä mallisto. Mutta es-

ittämieni asioiden pohdiskeluun ja vertailuun sopii paremmin sarja samanmuotoisia ja eri materiaaleista rakennettuja koruja. Näiden pohjalta voin myöhemmin rakentaa mallistoja. Mielenkiintoista on myös, että näin kukin kappale on arvioitavissa yksinään ja osana kokonaisuutta muiden kanssa.

Käytännössä kuoren fyysisen muodon luonne alkoi hahmottua vasta prototyypin kautta. Vaikka olinkin suunnitellut muodon ennakolta tarkkaan, sen pintakäsittely oli vielä täysin auki. Monesti tällaiset asiat on vain kokeiltava, jotta näkisi miltä se todellisuudessa näyttää. Pinta on suhteessa muotoon, siis vaikeasti hahmotettavissa ilman muotoa.

Riipuksen vaikeimpia kohtia on se josta se riippuu. Tein ketjulle päätteet jotka sopivat muodoltaan riipuksen yläpäähän. Ne yhdistyvät pyöreällä lenkillä, joka yhdessä kolmen säteittäin oleva kiilan kanssa muodostaa tehokkaan graafisen elementin. Päätteiden on tarkoitus yhdistää, tai olla saatteina ketjun ja riipuksen välillä ja näin auttaa eheän kokonaiskuvan muodostumista. Ketjuksi valitsin tehdasvalmisteista ketunhäntä-ketjua. Se on tässä yksinkertainen nauhamainen elementti, jättäen huomion itse riipukseen.

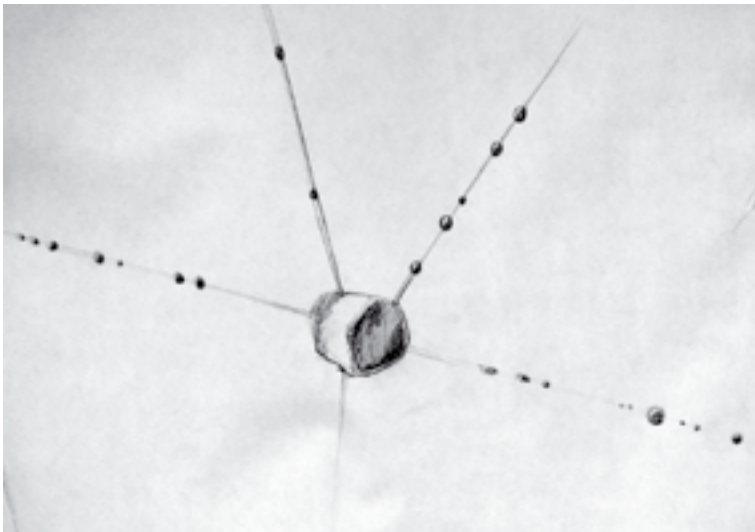

8.1.1. Hylätyt ideat

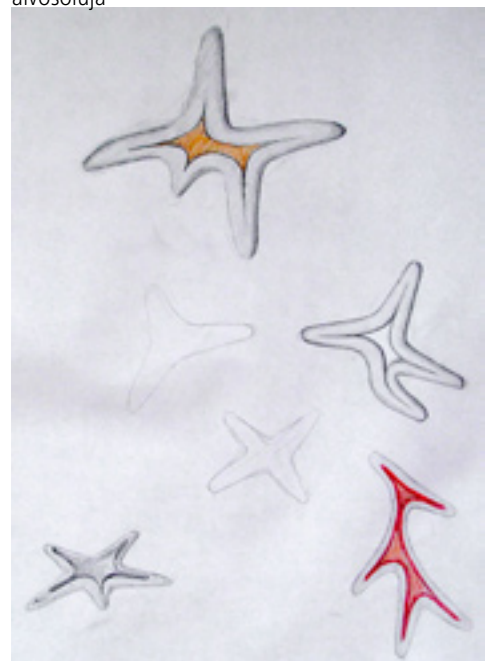
Lähikuvat hämähäkinseitistä ja aivosoluista vaikuttivat mielenkiintoisilta. Seitti herkkänä verkkomaisena rakenteena on vaikea sarjattotaa kulutusta kestäväksi arkikoruksi. Kun lisäksi otetaan tällaiseen rakenteeseen useiden materiaalien liittäminen, voidaan sanoa että idealla ei juuri ole kaupallista potentiaalia. Aivosolut ovat sellaisenaan ihan hienoja muotoja, mutta eivät varsinaisesti liity aiheeseeni, eivätkä muutenkaan herättäneet suurempaa inspiraatiota.

Löysämuotoinen kuori olisi ollut vielä orgaanisempisempi. Mutta sen toteutus käytännössä olisi ollut niin työlästä, että olisi sopinut paremmin uniikille työlle.

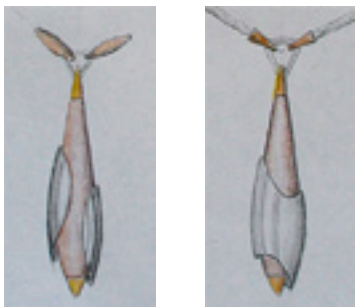
hämähäkinseitti

aivosoluja

8.1.2. Materiaalit

viimeisimpiä luonnoksia

Perinteinen koru ei ole tasapainossa koska sen materiaaleissa on läsnä vain transsendenssi. Puu voi edustaa luontoa, orgaanista, fyysistä jne. Teräs, titaani ja muut "kovat metallit" voivat esittää järkeä, tietoa, välineellisyyttä, rakennettua järjestystä, varmuutta, turvallisuutta. Kulta ja timantit edustavat transsendenssiä. Muilla metalleilla saadaan yksinkertaisesti lisää sävyjä tuotteisiin.

Kulta ja hopea ovat luontevia valintoja materiaaleiksi. Hopea sopii kuoreen helpon työstettävyytensä vuoksi. Se on sopiva valinta myös siksi, koska hopea on korun valmistuksessa eräänlainen perusmateriaali, eli sen mukaan ottaminen tällaiseen materiaalivertailuun on oleellista. Kullan käytöllä voi korostaa puun ja ruostuneen raudan kauneutta ja arvoa. Ruostunut rauta kauneutensa lisäksi kytkee esineen aikaan ja "ajan kulumiseen." Ruostumaton teräs on kova teollinen materiaali. Sillä voi kuvata kestävyyttä. Kultaesineillä on vuosituhansien aikana ollut taipumusta joutua uudelleen sulatetuiksi. Ruostumattomassa teräksessä olevan muodon voi ajatella olevan kestävämpi, koska halpaa ja vaikeasti sulatettavaa materiaalia ei niin herkästi uusiokäytetä, vaikkapa tyyliuuntien muutoksissa.

Puumateriaalit halusin pitää suomalaisina. Vaikka monet trooppiset "jalopuut" ovat hienoja ja teknisiltä ominaisuuksiltaan sopivia, niiden käytön eettinen oikeutus on vähintään kyseenalainen Suomen kaltaisessa paikassa. Puutarhan raivaustöissä kaadettu omenapuu kestää hyvin eettisestikin. Se sopii tumman sävyensä vuoksi hyvin hopean ja teräksen harmaan sävyjen kanssa. Jos omenapuun materiaalia käyttää juuri puun vaalean ulkokerroksen ja tumman ydinpuun rajalta saadaan kaksivärinen aihio. Vuosien kuvioima tervaleppä ilmentää hyvin ajankulua ja ainutkertaisuutta.

varhaisia kuoria ja sisäosia

ensimmäinen kuoren sovitus sisäosaan

8.2. Proto mallit

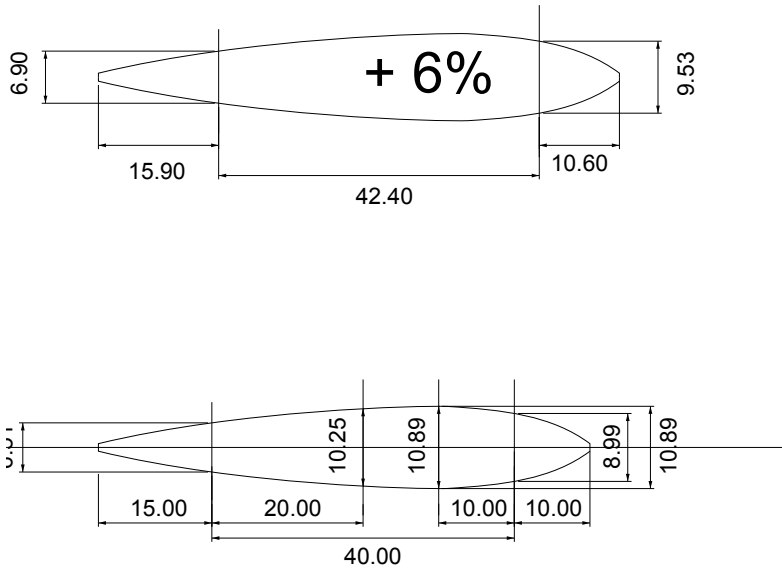

kuoren pitakokelua

8.3. Toteutus

Sisäosat tehtiin käsin sorvaamalla. Metalliosien sorvaukseen käytettiin muototeriä joiden avulla saadaan sorvattua oikea kaari jokaiseen kappaleeseen. Puuosat sorvattiin perinteiseen tapaan käsin puusorvilla sapluunaa apuna käyttäen. Hopeiset ja kultaiset osat on valettu sorvatuista valumalleista.

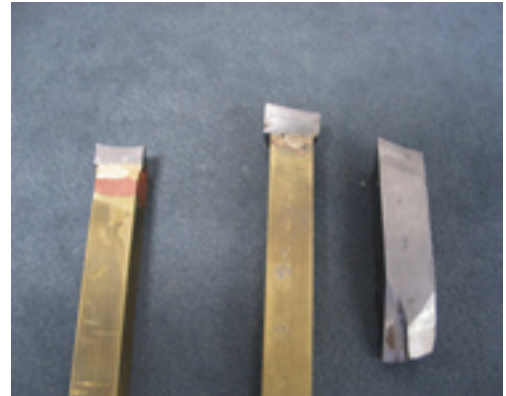
sapluunoita

Muototerät ja sapluunat nopeuttavat piensarjatuotannossa valmistusta merkittävästi. Tämä mahdollistaa sarjatuotannon suhteellisen pienen kustannuksin. Esimerkiksi käyttämieni metalliosien sorvaaminen käsin keskenään samanlaisiksi on lähes mahdotonta. Muototerien tekeminen on kuitenkin edullista, ja vaihtoehto cnc -koneistuksen rinnalla.

Kuoriosat taottiin putkimaisesta ahiosta keskiosaa venyttäen. Muoto sahattiin tämän jälkeen.

Kuoret painettiin sisäosien päälle paininrautoja apuna käyttäen. Uusina työkaluina niiden käyttö vaatii hiukan opettelua, vaikka muistuttaakin pääpiirteissään perinteisten punsseleiden käyttöä.

Paininrautojen käyttäminen tuntui hieman vaikealta, tein messingistä putket joiden sisään sorvasin vastakkaiset kartiot. Näillä oli tarkoitus painaa kuori kerralla paikalleen, raudoilla naputtelun sijasta. En kuitenkaan saanut hommaa toimimaan. Toinen kartiosta sopi kuitenkin apuvälineeksi kiinnipitämiseen rautoja käytettäessä.

muototerät metallinsorvaukseen

kuori ennen muotoon sahausta

muotorauta kuorien takomiseen

Käsityönä tehtävässä piensarjatuotannossa sopivien työkalujen valmistus nopeuttaa tuotantoa helpottamalla kappaleiden tekemistä keskenään samanlaisiksi. Työkalut voivat olla hyvin yksinkertaisia ja helposti valmistettavia. Silti niiden merkitys kustannusten vähentämisessä on merkittävä. Niiden avulla voidaan myös toteuttaa muotoja joiden tekeminen muuten ei olisi mahdollista taloudellisesti kannattavasti ja näin luoda tuotteita jotka erottuvat markkinoilla.

paininraudat

valmistusvaiheita

8.4. Valmiit tuotteet

omenapuu, hopea

hopea, vaahtera

ruostumatonteräs, hopea, leppä

kulta, leppä, kullattu hopeaketju

kupari, kulta, teräs, omenapuu, kullattu hopeaketju

kulta, teräs, hopea, kullattu hopeaketju

hopea, ruostumatonteräs, omenapuu

9. Arviointi

9.1. Tuotteen arviointi

Muodoiltaan tuotteesta tuli paljon vähemmän orgaaninen kuin aluksi haaveilin. Puumateriaalissa on kuitenkin läsnä tuo orgaanisuus.

Tuotteena työni on vielä keskeneräinen. Se kaipaisi rinnalleen muun malliston. Koska suuri osa tuotteesta on toteuttavissa sorvaamalla, sen sarjavalmistaminen voi olla kannattavaa. Onnistuin kohtalaisella tavalla yhdistämään puuta ja metallia. Puun ja metallin työstämisessä yhdessä on vaikeaa puun pitäminen puhtaana.

Tutkielmana riipussarja sopii hyvin materiaalien vertailuun ja ilmentää tarkoittamallani tavalla sitä sävykkyyttä, jonka useiden materiaalien käyttö tuo koruun. Kuten mm. kappale, jossa on hopeaa ja terästä tuo esiin molempien kauniit harmaan sävyt ja omanlaisen kiillon.

Kuori on käsitteenä mielenkiintoinen ja voidaan liittää moniin yhteyksiin. Siksi se sopii hyvin nimeksi ja teemaksi tuotteelle. Nimi syntyi itsestään prosessin myötä, tuotteesta itsestään ja on siinä mielessä aito, että sitä ei ole sepittämällä keksitty. Tämä on tärkeä hyvän tuotteen ominaisuus.

9.2. Prosessin arviointi

Perusidea työhöni oli jo vanha. Tarkkaa alkua koko prosessille on mahdoton asettaa. Oli mielenkiintoista seurata miten ideani kehittyi. Samaan aikaan siitä tuli monin paikoin sellainen kuin ajattelin, ja aivan erilainen kuin olisin saattanut kuvitella. Työskentelytapani yleensä on ollut varsin intuitiivinen. Teen ensin ja vasta myöhemmin ymmärrän minkälaisia asioita työni takana vaikuttaa. Ymmärrys ja merkityksenanto ovat ikään kuin olleet takautuvia

Nyt oli kuitenkin toimittava päinvastoin, opinnäytetyön vaatimusten puitteissa. Se tuntui välillä erittäin vaikealta ja oli haastavaa. Nyt jouduin purkamaan vanhan ideani palasiksi ja miettimään mistä se on syntynyt. Tämä oli opettavaista, samalla se muokkautui muotoon johon se tuskin olisi alitajuisemmalla työskentelytavalla päätyntä. Ja nyt voin vain esittää spekulatioita siitä millainen siitä olisi tullut toisella tavalla tehtynä. Ajatus on purettu auki eikä enää ei ole paluuta tiedostamattomaan ja alitajuisen lähestymistapaan.

Ajan käytön hallinta oli vaihtelevaa. Pidin itselleni tarpeettoman tiukkaa vaatimusta aikataulun suhteen, jota en aivan kyennyt täyttämään. Kaiken kaikkiaan kuitenkin pysyin aikataulussa ja tavoitteissa. Etukäteen en osannut arvioida ajoittaisia keskittymisestä herpaantumisia, niiden tärkeyttä ja väistämättömyyttä.

Toteutus ja tuotteiden valmistamien olivat minulle tuttua eivätkä tuottaneet suurempia ongelmia. Jatkuvan kirjoitusvireen ylläpitäminen sen sijaan rakoili välillä, ja minun oli etsittävä virettä uudestaan.

En onnistunut aivan tavoittelemani orgaanisella tavalla yhdistämään puuta ja metallia. Se ilmeisesti sopii parhaiten uniikkeihin töihin. En myöskään onnistunut ruostuttamaan rautaosia niin kuin olisin halunnut. En osannut varata ruostutuskokeiluille tarpeeksi aikaa. Kauniin luonnossa hitaasti syntyvän ruosteen aikaan saaminen nopeasti ei ollut niin helppoa kuin olin kuvitellut.

Kuori ja kynämäinen pyörähdysmuoto ovat molemmat minulle vanhoja teemoja jotka ovat pyörineet luonnoksissani. Tässä ne saivat uudenlaiset muodot, muuttuivat ja yhdistyivät tavalla jota en osannut odottaa.

Heikkona osana pidän kytkemistä lähteisiin ja muuhun kirjallisuuteen. Oli vaikea löytää mitään suoraa aineistoa työlleni. Aineisto olikin kovin hajanaista. Usein se vain joiltain osiltaan sivusi aiheitani, koska työ liikkuu yleisen (ideologisen) tason ja sen käytännön ilmentymän välillä. Tämän takia työn suora liittäminen jo olemassa olevaan aineistoon jäi vajavaiseksi. Kirjallisuusluettelo on kuitenkin laittanut aineistoa, joka jollain tapaa liittyy aiheeseen ja on vaikuttanut taustalla.

Opinnäytetyöni merkitys alalle voi olla korukulttuurin rikastuttava ja sen monimuotoisuutta lisäävä, sikäli kun se vaikuttaa positiivisesti eri materiaalien käyttöön.

9.3. Jatkokehitys

Kohderyhmän merkitys ja hyöty tulee esille vasta tässä vaiheessa. Voitaisiin valita erilaisia kohderyhmiä ja valmistaa heille erilaisista materiaaleista koruja. Kunkin ryhmän taustoista käsin löytyisi sopivimmat materiaalit joilla olisi merkitystä kyseiselle yleisölle.

Työn perusmuodot ovat helposti koneistettavissa CNC - sorvilla. Vaikka päätypalojen kierteityksessä on vaikeuksia, eniten aikaa vie kuitenkin kuoriosan valmistus käsin ja erityisesti hankala paikalleen laittaminen. Suurisuuntaisessa tuotannossa voitaisiin kuoriosalle valmistaa teräksiset painomuotit joiden avulla koko kuori voitaisiin painaa kerralla muotoonsa ja asettaa paikalleen.

Kuoriosaa on erotettavissa sisällöstä omaksi kappaleekseen. Pitkulaisia pyörähdysmuotoja on helppo sommitella erilaisiksi kokonaisuuksiksi. Teemasta on kehiteltävissä erilaisia korumallistoja. Sarjaan olisi mielenkiintoista tuoda mukaan kiveä, muovia ja kierrätysmateriaaleja. Myös pronssilla, alumiinilla ja titaanilla olisi näiden värjättävyyden ja alumiinin ja titaanin keveyden avulla saanut monenlaisia tunnelmia aikaan.

Kuori lyhyenä, ytimekkäänä ja moni merkityksellisenä sanana sekä voimakkaana metaforana sopii hyvin markkinointiin.

9.4. Yhteenveto

Useiden materiaalien käyttäminen samassa tuotteessa tuo esille tuotannollisia haasteita. Sävykkäämmillä tuotteilla voidaan kuitenkin erottua markkinoilla, saada lisää sisältöjä työlleen, ja savuttaa näin kilpailuetua. Käytännössä lähes mille tahansa aineelle voidaan antaa sisältöä. Näin pienillä rahallisilla investoinneilla ja hyvällä suunnittelulla voidaan tehdä tuotteita, joilla on merkitystä.

Monet asiat vaikuttavat materiaalien käyttöön. Asiaa lähestytään eri näkökulmista ja niin ilmenemismuodot ovat erilaisia. Tuote kaikkein osa-alueineen kertoo sekä tuottajasta, että käyttäjästä. Kultasepänalalla on totuttu käyttämään melkein yksinomaan jalometalleja. Jos suunnittelee pelkän tottumuksen voimalla, jättää paljon mahdollisuuksia hyödyntämättä. Kuitenkaan laaja tai erikoisen materiaaliskaalan käyttö ei - niin kuin ei yksittäinen materiaalikaan - ole itseisarvo.

Kukin ihminen antaa omat merkityksensä materiaaleilleen. Jokaisen omasta historiasta ja persoonasta käsin voidaan löytää arvokkaat - jalot - materiaalit.

10. Lähteet ja kirjallisuus

Lähteet

Hassi Antti

Muotoilu informaatioyhteiskunnan tuotantotaloudessa; Lahti 1998; ISBN 951-97955-0-2

Linkola Pentti

Voisiko elämä voittaa: Ja millä ehdoilla; Helsinki, Tammi, 2005, ISBN: 951-31-3377-X

Kälviäinen Mirja, Raili Mähönen, Riitta Junnila-Savolainen, Martti Joenpolvi;

Luonnon materiaalien kokeminen tuotteissa; Kuopio 2003; isbn 952-5018-32-6

Tarasti Eero

Arvot ja merkit; Gaudeamus 2004; ISBN: 951-662-909-1

Nykysuomen sanakirja,

WSOY Porvoo 1989, ISBN: 951-0-15782-1 s. 114

Vaissi Pekka, Huovinen Hannu

Kultasepän aineoppi ja ammattikemia; Opetushallitus Helsinki 2005; ISBN: 952-13-2257-8

Santala-Köykkä Riitta

Kultainen topaasi; 2004 s. 3

Julkaisematon, Caratia oy:n julkistama koruaiheinen kirjoituskilpailu: "suomalainen ja korut"

Julkaisematon

Kello & Kulta 6/2005

Korjaustyö osana jalometallituotteen elinkaarta

julkaisijat Suomen kelloseppäliitto ry & Suomen kultaseppien liitto ry 2000-, 38, ISSN: 1457-3768

Pekka Vääntinen, Bisnes.fi 10/2003

Klöntit ja killuttimet kantajan mukaan

uuden talouden aikakauslehti, Helsinki, Talentum, 1999-, 28, ISSN: 1456-5579

Blackmore Susan

Meemit – kulttuurigeenit, Helsinki, Art House, 2000 Gummerus, ISBN: 951-884-284-1

kuvalähteet

Jos ei toisin mainita: tekijän.
sivujen 24-25 tuotekuvat: Lauri Pynnönen

briljantti, sivu 14
http://www.holland.com/images/hoco_ams/advertorials/adgbriljgr.jpg
24.4.2006

mokumegane, sivu 32
<http://mokume.ch/hintergrund.jpg>
8.2.2006

Kirjallisuus

Ildiko Lehtinen:
Naisten korut keskivenäjällä ja länsisiperiassa; museovirasto1979;
ISBN: 951-9074-43-0

Taylor Charles
Autenttisuuden etiikka; Helsinki, Gaudeamus 1995, ISBN: 951-662-603-3

Kälviäinen Mirja
Esteettisiä käyttötuotteita ja henkisiä materiaaliteoksia, Hyvän tuotteen ammatillinen määrittely taidekäsitteessä 1980-luvun Suomessa; Kuopion käsi- ja taideteollisuusakatemia, Kuopio 1996; ISBN: 952-5018-05-9

Tuote kulttuurissa
Esseitä yksilön, yhteisön ja tuotteiden vuorovaikutuksesta / toimittanut Petri Niininen, Helsinki, Taideteollinen korkeakoulu 1996, ISBN: 951-9384-79-0

Periäinen, Tapio
Ihminen seuraa muotoa: Tapio Periäisen kirjoituksia vuosilta 1962-1986 / toim. Susann Vihma, Helsinki, Taideteollinen korkeakoulu, Gaudeamus1986, ISBN: 951-9384-15-4

11. Liitteet

Liite 1.

Käsitteiden määrittelyä

Tässä ei ole tarkoitus esittää "oikeita" määreitä näistä asioista, vaan kertoa mitä tarkoitan tässä yhteydessä näillä käsitteillä. Monet näistä käsitteistä ovat laajoja, eivätkä tyhjene yksinkertaistettuihin määritelmiini.

Perinteinen koru, kultasepät.

Fabergen perintöä, arvoina työn tekninen laatu, materiaaleina jalometallit, jalokivet. Sisältönä ovat näiden tuomat arvot.

Korumuotoilu

Nykyaikaiseen muotoilukäsitteeseen perustuva koru. Eli pyritään tuottamaan jollekin tietylle asiakaskunnalle tuote joka on muodoltaan, viestiltään tai toiminnaltaan jollain tapaa uusi tai parempi, tai ratkaisu johonkin ongelmaan tai tarpeeseen.

Nykykoru (contemporary jewellery)

Sisältö ja mielikuvat ovat tärkeässä osassa, korun idea, tarina, juttu. Työn tekninen laatu ei ole ensiarvoista. Raja nykykorun ja korutaitteen välillä on häilyvä ja monesti ne sotkeutuvat alan toimijoidenkin mielissä.

Sarja

Sarjavalmistet. Tuote jota voidaan taloudellisesti kannattavasti monistaa.

Uniikkisarja/variaatiosarja on sarja, jonka osien välillä on yhteinen perusmuoto, mutta jotka kuitenkin eroavat toisistaan.

Uniikki

Tuote, jota on tehty vain yksi. Saattaa olla muodoltaan vaikeasti toistettava tai niin työläs, ettei sen sarjatuotanto kannata.

Mallisto

Samaan teemaan perustuva tuoteperhe

Jalo

ylevä, korkea, kaunis, suuri, puhdas, kunnioitusta herättävä (nyky-suomen sanakirja 1989, 114.)

Arvo

Rahallinen arvo, vaihdanta-arvo -
hinta

Yleisesti kaupan olevien materiaalien hinta määräytyy saatavuuden,

harvinaisuuden sekä kysynnän mukaan. Valmiissa tuotteissa hintaan edellä mainitun lisäksi vaikuttaa mm. käytetyn työn määrä.

Todellinen arvo -

Subjekttiivinen, yksilön henkilökohtaisesti kokema arvo.

Tämä syntyy kaikkien muiden arvojen dynaamisessa vuorovaikutuksessa.

Kauneusarvo -

Kauneus on subjektiivista, kulttuuri kuitenkin vaikuttaa kauneuskäsitteisiimme. On olemassa joitain yleisesti kauniita asioita.

Yhteisöllinen arvo -

tunnustus, maine

Mielikuva-arvo -

Kuva jonkin asian arvosta, tähän esim. mainonnalla pyritään vaikuttamaan. Mielikuva-arvo nostaa myöhemmin hintaa.

Käyttöarvo -

Kertoo kuinka hyvin asia soveltuu halutun tavoitteen saavuttamiseen. Viestinnällinen käyttöarvo on asian (tässä materiaalin) kykyä välittää haluttu viesti. Funktionaalinen käyttöarvo liittyy asian kykyyn täyttää haluttu fyysinen tehtävä - kestävyys, ergonomia.

Tunnearvo -

Yleensä henkilöhistoriaan pohjaava. Tuotteen laatu vaikuttaa tunnearvon syntyyn. Huono ei kestä kyllin pitkään, että tunnearvoa ehtisi muodostua. Hinta vaikuttaa mielikuva-arvoon ja sitä kautta tunnearvon muodostukseen.

Arvon määräytyminen: luonnollisesti nämä erilaiset arvot ovat dynaamisessa vuorovaikutuksessa keskenään.

Materiaali

Luonnollinen / ainutkertainen -

Materiaali joka tuo esille sen luonteen omaiset piirteet. Materiaali jossa sen luonnollinen muoto näkyy. Myös luonnon muovaamia materiaaleja voidaan pitää luonnollisina (meren hioma kivi, ajan kulluttama puu). Tämä on monesti kiinni tavasta käyttää materiaalia, esimerkiksi puu, jossa syykuvio näkyy; kivi jossa on kidemuoto näkyvillä.

Luonnon -

Orgaanista perää olevat materiaalit ja kivi. Kaikki materiaalit ovat luonnosta peräisin. Kaikkein pisimmälle jalostetun materiaalinkin raaka-aineet tulevat luonnosta. Tässä käytän termiä "luonnonmateriaali" merkityksessä, joka vastaa käsitystäni siitä, miten ihmiset keskimäärin mieltävät sen.

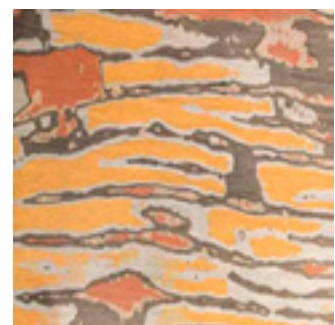
Teollinen -

Metallit, erilaiset komposiittimateriaalit, kemialliset materiaalit

Synteettinen -

Teollinen, joka jäljittelee luonnollista, tai on kokonaan uusi.

Rajanveto ei ole kuitenkaan näin helppoa. Yhtenä peruspiirteenä voisi pitää sitä, että jalostusasteen kasvaessa materiaalien luonnollisuus vähenee. Poikkeuksiakin on, esim. mokumegane, joka on erittäin pitkälle jalostettua, mutta kuitenkin ainutkertaisen ja luonnollisen oloista.

Liite2

Tutkimus materiaaliyhdistelmien käytöstä korumarkkinoilla

2

Joonas Turunen
Lahden Muotoiluinstituutti
korumuotoilu
syventävät opinnot
tutkimus materiaaliyhdistelmien käytöstä korumarkkinoilla
19.12.2005

Sisällys

Johdanto	3
Markkinakartoitus	4
Päiväkirjamerkintöjä markkinakartoituksesta kohteet	4 4
Yhteenveto	11
Kirjastotutkimus	12
Lähteet	12
Päiväkirjamerkintöjä Kirjastotutkimuksesta	12
Yhteenveto	16
Materiaalikoheet	17
Yhteenveto	21
Lähteet	22
liite	23
Aikataulu	23
Syventävien opintojen projektisuunnitelma	23

Markkinakartoitus

Päiväkirjamerkintöjä markkinakartoituksesta

- Onko väri materiaalia?

- Aarikan puun käyttö on kuin massaa, muovia tai metallia, pohja värille. Puun luonnollisia ominaisuuksia ei ole käytetty. teollista. Ei välity kunniotusta puuta kohtaan.

- materiaalien dialogi, sama muoto – eri materiaali
eri muoto – eri materiaali

Erottaako muodon eroavuus elementtejä toisistaan? Heikkeneekö dialogi verrattuna jos eri materiaaleilla on sama fyysinen muoto.

- muodon muutos + materiaalin muutos. Onko tällöin kyse yhdestä muodosta?

- Materiaalin ei materiaaliset ominaisuudet: lämpö, ovatko nämä aina materiaaliin liitettyjä, kulttuurisia vai materiaalissa itsessään.

- Voiko liike olla materiaalia?

- Voiko "kihla-ajattelu" dominoida muutakin koruihin liitettävää. Pitääkö kaiken olla ikuista ja kestävää vaikka kihloissa rakkauden halutaankin olevan. Kulumisen ja ikääntymisen jäljet.

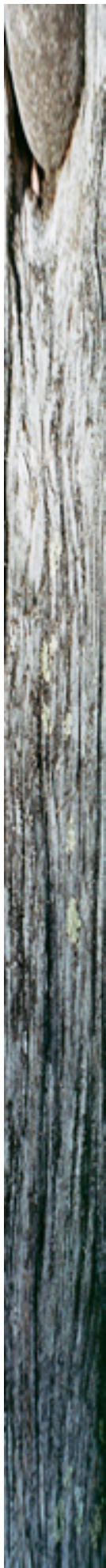
- löytö materiaali yhdistelmän alulle panijana? Onko tällöin enää kyse yhdistelmästä, vai onko kyse esittämisestä, osoittamisesta, ylös nostamisesta.

- Konstruktiot (ketju, helminauha, sommitelma) ovat eritavalla materiaali yhdistelmiä kuin yksimuotoiset.

materiaali yhdistelmä – materiaali rinnastus?

kohteet

Secco
Artek
Design forum
Moment galleria
Alfred k
Limbo
Day
myymälä 2
Lux
Metalli
Ruuturuuva
Kiasma
Hundpark
Galleria Norsu
AU3
Galleria koru
Union Design
Gamar
Scilla
Awake jewelry
Okra
Sin City

Johdanto

Syventävinä opintoinani tutkin materiaali yhdistelmiä. Itseäni on jo pitemmän aikaa kiinnostanut erityisesti puun ja muidenkin materiaalien käyttäminen yhdessä metallin kanssa. En ole kuitenkaan nähnyt markkinoilla tai kirjallisuudessa kuin hyvin vähän ajatteleman kaltaista materiaalien käyttöä. Halusin tarkastella tilannetta lähemmin.

Markkinakartoituksena kiertelin Helsingin keskustan koruja myyviä liikkeitä. Kuvasin kiinnostavia koruja, joita sitten analysoin lyhyesti. Tarkoituksena oli muodostaa todenmukainen kokonaiskuva tarjonnasta. Kyselytutkimus olisi ollut luonnollinen jatke tähän, mutta se oli rajattava resurssien puutteen vuoksi pois.

Kirjastossa tarkastelin alan kirjallisuutta ja lehtiä. Kuvasin mielenkiintoiset työt ja analysoin samaan tapaan kuin kartoituksen aineistoa. Parhaimmillaan tällainen tutkimus auttaa voittamaan rajoitteet, joita aika ja maantiede asettavat.

Materiaalikokeiden tarkoituksena oli materiaalien yhdistämisen harjoittelu käytännössä. Myös eri materiaaleihin liittyvät mielikuvat, metaforat ja merkitykset kiinnostivat minua. Niiden tutkiminen on kuitenkin niin paljon laajempi asia, että siihen ei ollut mahdollisuutta tämän työn puitteissa. Omien kokeiden osio tarjosi kuitenkin ylimalkaisen mahdollisuuden yhdistelmissä olevien tunnelmien haisteluun.

Tavoitteina oli tutustua tilanteeseen tarkemmin, tutkia millä tavalla aukko markkinoilla voisi olla täytettävissä ja minkälaisia haasteita tähän liittyy.

Raportoinnissakin oleellisempänä pidän, tässä tapauksessa, kysymysten esiin nostamista ja esittämisen, kuin vastausten ja valmiiden analyysien antamisen. Monesti elämässä, ihmisen kokemuksessa, selittämätön on merkittävä elementti. Se tekee asioista mielenkiintoisia. Kaikkea ei tarvitse, eikä pidäkään avata ja selittää.

1. sormus; teräs, keltakulta, timanttipinnoite; Petri pulliainen; Union design

2. riipus; puu, kivi helmet; Camar(forum)

Halpatuonti rihkamaa luultavasti Aasiasta. Puu osassa on kuitenkin esillä puun luonnollista kauneutta. Ketjuosan runsaudessa ja värikyydessä on näkyvillä samaa trendiä mitä näkee eurooppalaisissa muotilehdissä. Tässä on myös selvää etnisyyteen viittaavaa muotoa.

3. riipus; lasi, hamppunaru; Camar(forum)

Outoa lasia tai muovia, jonka sisällä oli ikään kuin kuituja, hamppunarun sommittelu lasin päälle on mielestäni varsin innovatiivinen, se tuo narun ominaisuuksia hienosti esille: järjestetty vierekkäinen sommittelu tuo esille narun kierteisyyden, tasoon laitettuna se ilmentää kosketettaessa hampun sileää karheutta. Toimii varmasti hauskana kontrastina lasin kovuudelle ja kylmyydelle. Tässäkin asiat toteutuvat vastakohtiensa kautta

4. kaulakoru; kivi, puu, koralli ;Scilla; Gloria Maria mallisto

5. kaulakoru; simpukka, koralli ;Scilla; Gloria Maria mallisto

meri/ laguuni henkinen, etnisyyttä. Korallin eettisyys voisi arveluttaa valveutunutta ostajaa. Hienosti rakennettu kokonaisuus.

6. rintakoru; helmiäinen, kumi; Scilla; Gloria Maria mallisto

Hätkähdyttävä yhdistelmä, luulin ensin kumia puuksi. Tästä on vaikea tehdä mielipidettä. Materiaalit ovat niin tunnelmaltaan kaukana toisistaan, että en tiedä toimiiko tämä.

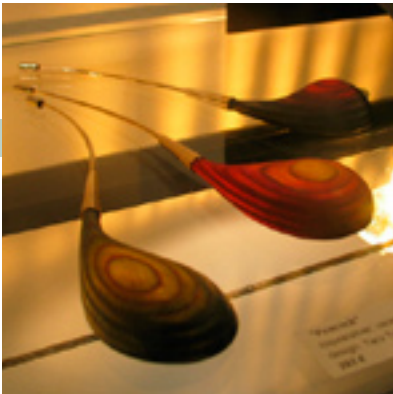
7. kaulakoru; puu, helmiäinen; Scilla; Gloria Maria mallisto

Helmiäsen kiilto ja puun luonnollinen matta lisäävät entisestään mustan ja vakean kontrastia.

8. rintakoru; kangas, napit; Senja Sirkeinen ; Hundpark

Iloinen, kevyt, siis ei vakavamielinen, kuten korut monesti ovat, tällaisia olen nähnyt laitettavan valmiiksi takkeihin.

10. rintakoru "Peacock"; hopea, lentokonevaneri; Taru Tonder ; Moment galleria oy

Hieno työ: Vanerin kuviota käytetään mainiosti, se on värjätty kadottamatta sen ominaista ilmettä. Koru pelaa myös massalla, yläosa näyttää massiiviselta, mutta onkin kevyt.

11. rintakoru "Venus"; hopea, akryyli; Heta Katrina Saarelainen ; Moment galleria oy

Innovatiivisesti laitettut kivet, muovi putken sisään.

12. riipus; "Simpukka" hopea, helmet; Sanna Latva-Ranta; Moment galleria oy
Tässä on jotain mutta en aivan saa siitä otetta.

13. riipus; hopea, helmet, akaatti; ; Alfred k Rakennelama, pino, onko kyseessä enneminkin materiaali rinnastus kuin materiaali yhdistelmä.

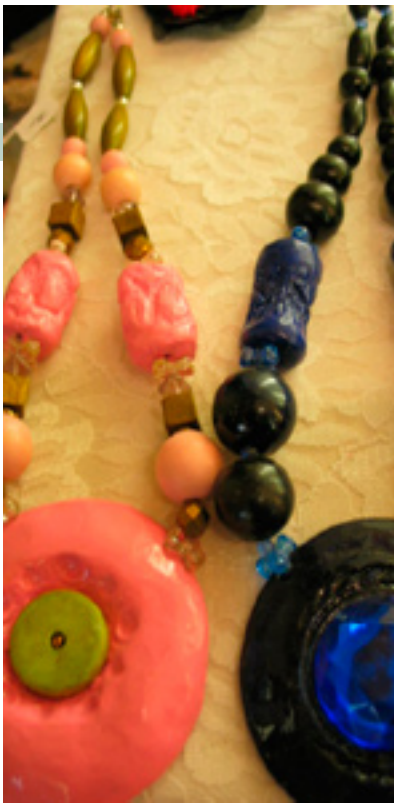
15. riipus; hopea, Onyx; Ritva-Liisa Pohjalainen; Design forum
Materiaalit ovat eheänä kokonaisuutena, värit ja muodot sopivat yhteen, dynaaminen, harmoninen, havainto liikkuu edestakaisin osien välillä.

16. riipus; hopea, turkoosi; Ritva-Liisa Pohjalainen; Design forum

17. rannekoru; puuhelmet, muovi; Inger Saarukka; Limbo
Väriä, puu on kuitenkin kadottanut luonnollisia piirteitään, erilaiset osat muodostavat yhtenäisen massan, jossa on haptisesti toiminnallinen ulottuvuus.

18. kaulakoru; keramiikka, puu, lasi, napit; Inger Saarukka; Limbo
Aika rohkea, keraamiset osat ovat poikkeavia.
kukakohan näitä käyttäisi?

19. kaulahelmet; puu, kangas; Inger Saarukka ;
Limbo
Kankaasta näkyy sen oma kuviointi ja alla
oleva materiaali ja väri. hieno idea

21. kaulakoru; valko- keltakulta; union design
Esimerkki kultasepänalalle tavanomaisesta
materiaaliyhdistelmästä

23. rannekoru; hopea, titaani; Juha Siltala; union
design
Onko titaanilla tässä muuta merkitystä
kuin väri? Tuoko se lisäarvoa?

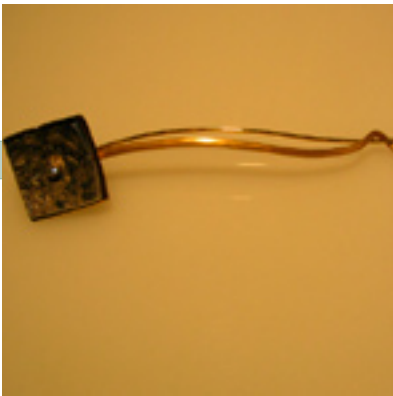
24. sormus; teräs, kulta; Petri Pulliainen; union design

Teräksen kuviointi nostaa kysymyksen materiaalin luonnollistamisesta: Voiko ei-luonnollisen materiaalin luonnollistaa käsittelyllä? Teräksellä on villamainen kuviointi, rinnastus tekstiiliin.

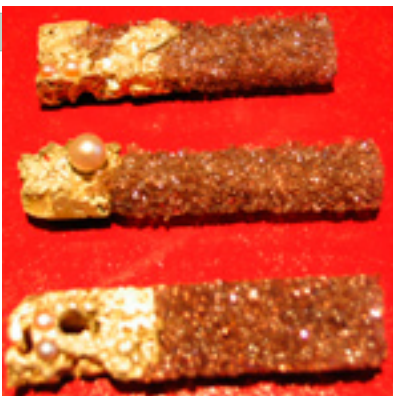
25. kaulakoru; hopea, huopa; Marja Myllymäki; Okra

Perinteisesti pallot olisivat puuta tai kiveä. Nyt koru on keveämpi, erilainen käyttää, ja tunnelma lämpimämpi.

27. rintaneula; rauta, kulta; Tero Hanonen; au3

Rauta neliöön on liekillä poltettu pintakuvio. Skrymppauksen sattumanvarainen jälki tekee luonnolliseksi, orgaaniseksi.

29. rintakoru; hopea, lasi, helmet; Ine-Moni Favache ; au3

Hopealle ja lasille on tehty samankaltainen käsittely, ne ovat näin saaneet yhtenevän ulkonäön ja tulleet rinnasteisiksi. Löytyisikö hopealle ja lasille muita yhteneviä käsittelyjä. väriltään helmi sointuu hopeaan, mutta puhdas muoto ja pinta tekevät siitä kontrastisen muille. Vaan helmen pinta onkin oikeasti (suurennettuna) aikalailla tuon lasin kaltainen.

30. rintakorut; hopea, murano lasi; Alfred k
Lasin ominainen hauraus kuvastaa
esitettävää asiaa, hyönteisen haurautta.

31. sormus; "Moment", hopea, synt. spinelli; design
Mirja Pyykkö; Moment galleria oy
Tässä on samaa kuin perinteisessä arvokiv-
en esittämiseen pyrkivässä kiven istutuksessa/
käytössä. Mutta tässä kivi on osana korun muotoa.
Lisäksi kiven voi vaihtaa.

33. sormus; hopea, nahka; Awake jewelry;
Sormuksen keskelle metalliosien väliin er-
ilaisten materiaalien laittaminen ei ole kovinkaan
harvinaista. Tässä on mielestäni onnistuttu koska
hopean orgaaninen muoto sopii nahan orgaani-
seen alkuperään. Muoto on sopusoinnussa toisen
materiaalin sisällön kanssa. Nahka on varmasti
mukavan tuntuinen.

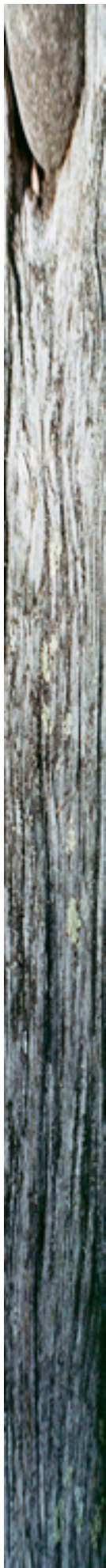

34. sormus; hopea, nahka; Awake jewelry;
Sama kuin yllä, mutta hopeaosan muoto
on "kovempi".

35. sormus; hopea, käärmeen nahka; Awake jew-
elry;
Koron luomissa mielikuvissa on selvästi
eroa kerrotaanko minkä eläimen nahkaa on
käytetty vai jätetäänkö se asiakkaan mielessä vain
nahaksi.

Yhteenveto

Ennako ajatuksena minulla oli, että materiaali yhdistelmiä ei juuri löytyisi. Yllätyin kuitenkin. Juuri vaatekaupoissa myytiin ennakkolouottomampia koruja. Olin kuitenkin oikeassa kultasepäalan ja ns. laatukorun suhteen: Todella konventionaalista.

Vaatekaupat: (lista) halpoja materiaaleja, ennako luulottomasti yhdistelty, todella värikkäitä. Onko näissä tapauksissa materiaalin merkitys sen värissä. Eli tällöin olisi kyse enemmänkin väriyhdistelmästä. Etnisvaikutteista materiaali yhdistelemistä oli käytetty aika monien kauppajen edullisissa valikoimissa. Pääpiirteiltään nämä ovat merkitykseltään keveitä ja iloisia. Korut ovat helppoja ja keveitä käyttää, niitä ei ole raskautettu voimakkailla metaforilla tai rahallisella arvolla.

Kultasepät & laatukoru: Hyvänä yleismääritelmänä yhdistelmälle voisi pitää valkokeltakultaa. Poikkeuksiakin toki on. Tässäkin ryhmässä värin merkitystä materiaalissa voisi pitää ilmeisenä. Merkityssisällöltään mielenkiintoisimmat ja voimakkaimmat löytyvät tästä ryhmästä. Kuten timantti pinnoitettu teräs(kuva1.), työ aukea vasta tiedon jälkeen, sitä ennen timantti on vain mustaa väriä. Tai hyönteiset joiden muranolasinen ruumisosa ilmentää materiaalillaan oikean hyönteisen haurautta. Timanttipinnoite on mielestäni mielenkiintoinen juuri siksi, että se nostaa kysymyksen materiaalista värinä ja väristä materiaalina. Ensin se on vain väriä, tiedon jälkeen timanttiin liittyvät mielikuvat muuttavat teoksen merkityksen ja paluuta entiseen ei ole.

Tunnetuimmat ja ehkä parhaimmat suomalaiset esimerkit aiheesta Aarikka ja Lapponia eivät vastanneet yhteydenottooni. Olisin halunnut tuoteluettelon kattavampaa tutustumista varten.

Lähteet

GZ vuosikerrat 2004, 2005

contemporary jewelry in australia and new zealand

Bertel Garberg

Björn Weckström

Friedrich Becker: schmuck, kinetik, objekte

suomalainen koru

traditional japanise jewelry

ja

monia muita kirjoja joista ei löytynyt mitään mielenkiintoista

Kirjastotukimus

Päiväkirjamerkintöjä Kirjastotutkimuksesta

- voiko liike olla materiaalia

- kivenhionta suhteessa suunnitteluprosessin muihin vaiheisiin

- pohjamateriaali

- Joku voisi nauttia korusta jonka kulumista ja hajoamista saa seurata.

- konstruktit ovat eri tavalla yhdistelmiä kuin yksimuotoiset. vrt. helminauha ja sormus

1. butterfly; hopea, titaani; ruth baird
hienosti hyödynnetty titaanille ominaista värjäytyvyyttä.

2. love lies bleeding; polyresin; silver; copper; plastic; Kim Brice
Hyvä esimerkki nykykorusta. Kuitenkin esimerkiksi tällaisten sarjatuottaminen olisi kovin helppoa. Muutama muotoon leikattua levyä nii-tataan yhteen. Saadaan kolmiulotteisuutta ja eloa vareihin ja materiaaleihin. Ilmaisumahdollisuudet monin kertaistuvat. Silti tällaista ei ole myynnissä.

3. riipus; kulta, obsidiaani; Bertel Gardberg
Kaksi materiaali sulautuvat toisiinsa muodostaen eheän kokonaisuuden. Metallin lisäämistä kiveen, yleensä hienon tehdään toisinpäin.

4. riipus; hopea, graniitti; Bertel Gardberg
Nopeasti katsottuna ei mitään ihmeellistä. Kuitenkin riipuksen vaikein kohta: se josta se riippuu, on erittäin onnistunut.

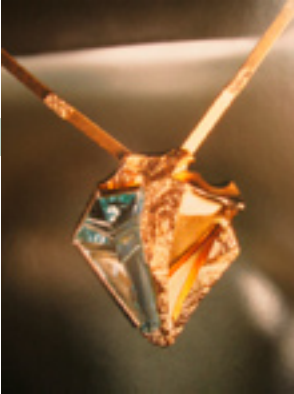

5. Sormukset; kulta, ametisti krysopraasi; Friedrich Becker
Kivet ovat yhtenevänä osana sormuksen muotoa. Herää kysymys suunnittelu prosessista. Onko kivet hiottu ennen vai jälkeen suunnittelun

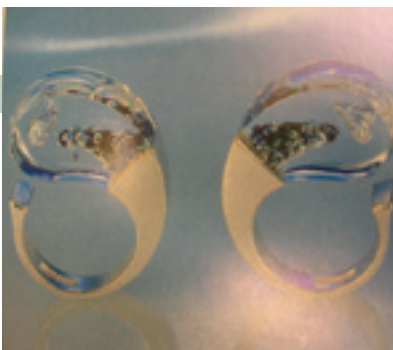
6. kaulakoru; kulta, turmaliinit; Björn Weckström;
Turmaliinin kidemuoto ja sen pintarak-
enne sopii kullalle annettuun pinta käsittelyyn/
rakenteeseen.

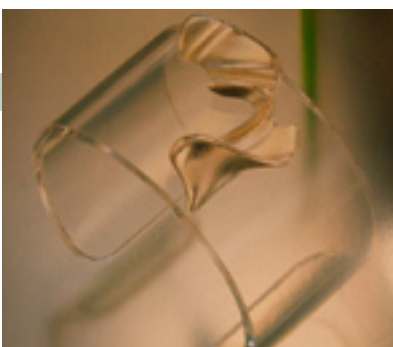
7. kaulakoru; kulta, ; Björn Weckström;
Erikoishionta liittyy koko korun muotoon.
Herää sama kysymys kiven hionnan vaiheesta
suhteessa muuhun suunnitteluprosessiin.

8. riipukset; hopea, akryyli; Björn Weckström
Eri osien muodot sulavat toisiinsa,

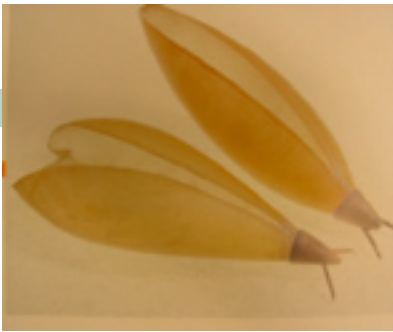
9. sormukset; hopea, akryyli; Björn Weckström
Eri osien muodot sulavat toisiinsa, mutta
eroavatko nämä kuitenkin perinteisestä mallista,
jossa korussa metallin avulla nostetaan, jotain
hienoa esille(esim. jalokivi)

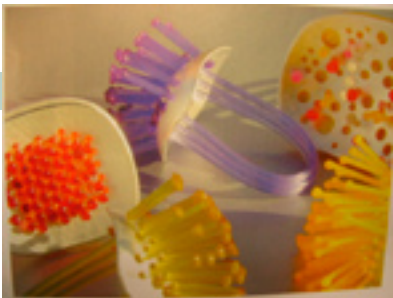
10. rannekoru; akryyli, hopea; Björn Weckström;
Muovi onkin pohjana hopealle.

11. kaulakoru; urushi; wood; fiber; hemp cloth; shell; leather; silver guilt gold; maxican abalone; Matsushima Sakurako rikas.

12. rintakoru; nahka, hopea; Inni Pärnänen
Materiaalit ovat perusteltuja, siis eivät korvattavissa. Tämä sijoittunee contemporary-puolelle

13. sormukset; hopea, muovi; Stefanie Walken-
hurst

Ilmainen ja keveä. Innovatiivinen muovilan-
gan käyttö, se on koriste ja osa rakennetta. Mikä
on metallin merkitys tässä? sen olisi voinut kor-
vata muullakin materiaalilla.

14. sormukset; hopea, huopa; Isabelle Falzarno

Ei ole niinkään erikoista saada jokin kes-
tämätön materiaali toimimaan sormuksena
asettamalla sen sisälle metallinen tuki. Tässä on
hienoa huovan mukava ja lämpöinen tuntu ja väri
mahdollisuudet.

15. rannekoru; hopea, kulta, karneoli; Paul Josef
Rocholl

Eriväriset materiaalit muodostavat eheän
kokonaisuuden. Jota kuitenkin voisi kritisoida
kirjavaksi.

Yhteenveto

Tiedon ja esimerkkien haku kirjallisista aineistoista on hyvä tapa, koska aineisto on valmiiksi valikoitua. Vain yleisesti hyvänä pidetyt työt päätyvät kirjoihin ja lehtiin. Toisaalta tätä voi pitää huononakin asiana, koska näin jokun muun mielipiteet ja käsitykset ovat suodattamassa omasta mielestä mahdollisesti hyvää aineistoa pois.

Mielenkiintoisimmat, parhaat ja inspiroivimmat esimerkit löytyivät kuitenkin kirjoista ja lehdistä. Keskimäärin materiaalit olivat pitkälle työstettyjä. Luonnon materiaalitkin saadaan näyttämään teollisilta, ne kadottavat osan sieluaan. Enemmän oli teollisia materiaaleja käsitelty niin, että niihin oli saatu henkeä ja eloa. Monet näistä koruista, jotka ovat uniikkeja, olisivat kuitenkin helppoa sarjatuotantoa. Silti tämän kaltaisia ei tehdä. Jotkut tällaiset mallit voisivat olla jopa halvempia sarjatuotetta kuin perinteiset kultasepäalan tuotteet.

Kilpailuetua saisi alkuun melko pieniläkin muotoilullisilla ”jipoilla” esimerkkinä kuvien 2,13,14 kaltaiset ratkaisut. Toisaalta Awake Jewelry:ssä on jo myynnissä Aasiasta tuotua (markkinakartoitus, kuvat 33,34,35) materiaaleilla pelaavaa

Materiaalikoheet

Tarkoituksena oli kokeilla minkälaisia yhdistelmiä saisin käytännössä aikaan. Ja erityisesti millaisia tuntemuksia ja ajatuksia niihin ja niistä välittyy. Taustalla vaikutti myös halu kokeilla jo aiemmin syntyneitä luonnoksia ja ideoita.

Kokeita tehdessä ilmeni, että moniin luonnoksiini liittyi isessään niin monia ratkaistavia asioita, että olisin voinut käyttää koko kokeet vain muutaman luonnoksen käsittelyyn.

Osan kokeista tein vain kokeina kokeiden vuoksi. Tämä osoittautui vaikeaksi, ja jotenkin liian abstraktiksi, käsitteelliseksi.

Toivoin myös saavani aikaan joitan valmiita esittämistä kelpoisia töitä.

Kokeiden analysoin jätin lyhyeksi. Lopulta aika näyttää tuleeko näistä olemaan hyötyä ja mikälaista. Tekijänä minusta on mielenkiintoisempaa antaa muiden tehdä omat tulkintansa ja assosiaationsa, ja kuulla niitä, kuin tarjota tekijän oma teoksen rinnalla. Tällaisissa asioissa kuten materiaaleihin liittyvissä tuntemuksissa, jotka ovat sublektiivisiä, tämä on tärkeää. Tässäkin haluan nostaa kysymyksen vastausta oleellisemmaksi.

Fyysisinä kappaleina kokeeni voi ajatella kommentteiksi tai tutkielmiksi itsessään. Kuvat puhukoot puolestaan.

leppää, pinta hiottu 120 paperilla.

Neljän palan sarja. Jokaiseen palaan tein erilaisen pinnan.

leppää, pinta hiottu 80 paperilla

Karkein pinta tuntuu jollain tapaa lämpimämmiltä. Viekö jalostusasteen kasvaminen mukanaan läheisyyden ja tuttuuden tunteen materiaalista?

leppää, pinta veistetty.

Puun veistetty ja metallin vasaroitu pinta vastaavat toisiaan. Molemmat ovat hiottua pintaa vaikeammat toteuttaa.

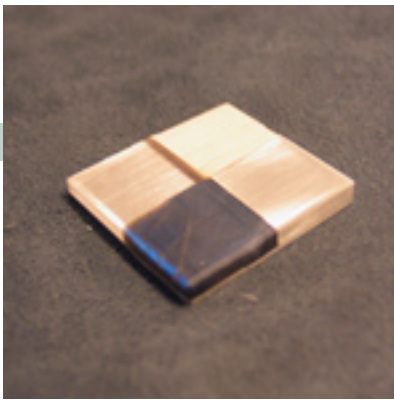
leppää, petsattu, osa pinnasta veistetty, osa rikottu puukolla. Voimakkaampi vaikutelma kuin aikaisemmissa. Jotenkin kuintenkkin arveluttaa. Tällisen käytön kanssa on oltavatarkkana. Tässä on voiman tuntu, jonka työstö on aikaan saanut, työstön voima. Samalla tavalla kuin on joskus väännetyssä tai revityssä metallissa.

leppää, pinta hiottu ja öljytty.

Tämä puu on vanhaa, lahottajasienten kuvioimaa. Luonnonmateriaalin parhaat puolet ovat näkyvillä, jokainen pala on ainutkertainen. Materiaali itsessään on jo kaunista, toisin kuin esimerkiksi metallit useissa tapauksissa. Öljyttynä luon arvokkaan vaikutelman.

spektroliitti, vaahtera, pleksi, hopea.

neljän aineen rinnastus. Tällainen kappale jää jotenkin mykäksi. Sitä ei ole tehty muusta syystä kuin kokeilun halusta. Ilmaiseeko se tässä mitään. Kertoo vain miltä nämä materiaalit näyttävät yhdessä.

pleksiä.

Taivutin kuumailmapuhaltimen ja kaasuliekun avulla. Esimerkki syntettisen ja varsin hengettömän materiaalin muuttamisesta hieman luonteikkaammaksi.

vaahtera, messinki

Tarkoituksena oli kokeilla haptisuutta, painopistettä ja toiminnallisuutta. Idea lähti kynällä leikkimisestä. Monet pyörittelevät käsissään esinettä, stressi leluina. Myös aikuiset leikkivät, kynämäinen muoto sopii tähän hyvin. Onhan tikku yksi ihmisen vanhimmista työkaluista. Käytännössä tämä idea olikin niin laaja, että tästä olisi voinut tehdä koko syventävätopinnot. Mallit jäivät siis varsin kesken eräisiksi. Ne osoittivat kuitenkin idean tekniset ongelmakohdat ja mahdollisuuksia. Ihmisillä voisi hyvinkin olla käyttöä tällaisille leluille/välineille joilla ei tuoteta/tehdä mitään konkreettista. (vrt. Tommi Arvelin opinnäytetyö, Muotoiluinstituutti koru- & hopeamuotoilu)

rauta, messinki, alumiini, kupari, hopea, kulta
metallirinnastaus luonnoksen pohjalta.

leppä, hopea, niello

Tein erittäin nopean luonnoksen aiemmin tekemieni leppäpalojen pohjalta. Tarkoituksena oli tehdä hopea saman oloiseksi kuin kysenen puunpala. En aivan onnistunut, olisi pitänyt miettiä tarkemmin menetelmiä. Puun liittäminen istutamalla on hyvä koska ei tarvita liimoja ja liitos on pitävä. Huonona puolena on työläisyys, vaikka puun voi muokata sarjaan sopivaksi, toisin kuin kiven.

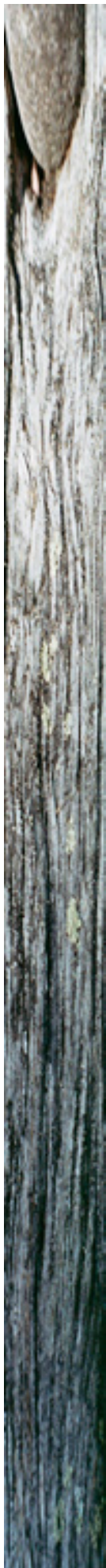
puu, hopea, sormus

Kokeena oli puun niittaaminen sormukseen käyttäen samalla niittejä koristeena. Puu halkesi, tämä on yleinen ongelma kun käytetään puuta näin pienessä mittakaavassa.

puu, hopea, sormus

putkiniittejä käytettäessä tarvittava voima vähenee ja puun halkeamisen riski pienenee. Ongelmana oli putken sauman repeäminen.

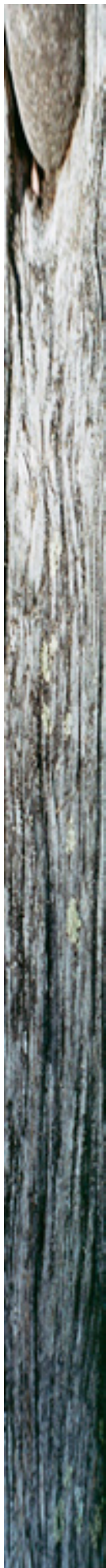
Yhteenveto

Kaikkiaan koko omienkokeiden osa oli hajanainen. En tarkkaan tiennyt mitä olin tekemässä. Aivan alusta olisi pitänyt olla jokin selkeä kohde, hypoteesi tai ilmaisullinen idea, lyhyesti ja selkeästi muotoiltu. Tämä johti siihen, että kokeeni olivat päämäärättömiä, räpelsin vain jotain tietämättä mitä olen tekemässä. Huomattuani tämän, siirryin tekemään vanhojen luonnoksieni pohjalta. Luonnosten pohjalta tekeminen paransi tilannetta. Mutta se pysyi silti hajanaisena. Luonnokset eivät liittyneet toisiinsa, se esti yhtenäisen tutkimuksen muodostumisen. Jälkeenpäin näen, että esimerkiksi eräs yksittäinen kokeeni olisi voinut toimia koko osion teemana: Kynämäiset, sorvatut esineet, joiden avulla oli tarkoitus tutkia painopistettä, haptisuutta ja toiminnallisuutta.

En pystynyt noudattamaan laatimaani aikataulua. Monet asiat katkoivat keskittymistäni, ja lopulta myös mielenkiinto alkoi herpaantua. Osittain tämä johtui ympäristöstä, osittain kokemattomuudestani hahmottaa erilaisiin töihin kuluva aikaa. Aika ja ajankäyttö, siihen liittyvät vaikeudet ovatkin nousseet viimeaikoina usean osastomme opiskelijan huulille.

Tarkan tutkimus suunnitelman tekeminen ja tarkka kysymyksen muotoilu osoittautui ensiarvoisen tärkeäksi. Koska en osannut tehdä tätä ennakolta, en saanut kokeistani irti niin paljon kun olisi ollut mahdollista.

Miksi yhdistää materiaaleja. Tämä sinänsä - niin kuin ei myöskään mikään materiaali itsessään - ei ole päämäärä. Kysymys sisällöstä nousee taas esiin, mitä halutaan ilmaista. Luonnon materiaa-

Lähteet

Björn Weckström / toimituskunta: Björn Weckström, Marianne Aav, Eeva Viljanen
Helsinki : Designmuseo, 2003
Ulkoasu: 311 s. : kuv. ; 28 cm
ISBN: 952-9878-30-3 (sid.)
Asiasana: taideteollisuus - Suomi, (ysä)

Anderson, Patricia
Contemporary jewellery in Australia and New Zealand
Sydney : Craftsman House, 1998
Ulkoasu: 167 s. : kuv. ; 30 cm
ISBN: 90-5703-37-12 (sid.)

Bertel Gardberg : taiteilija / [toimitustyö: Kaj Kalin, Eeva Viljanen]
Hki : Taideteollisuusmuseo, 1985
Ulkoasu: 44 s. : kuv. ; 30 cm
ISBN: 951-95807-0-0 (nid.)
ISSN: 0780-413X

Becker, Friedrich
Schmuck. Kinetik. Objekte / Friedrich Becker ;
Hrsg. Hildegard Becker ; authors: Beate Christiane Arnold, Rudigen Joppien, Anna Beatriz Chadour-Sampson
Stuttgart : Arnoldsche, 1997
Ulkoasu: 303 s. : kuv. ; 31 cm
ISBN: 3-925369-76-7 (sid.)

Suomalainen koru toimitus: Kaarin Bonde Jensen, Eija Mäkelä ; [teksti: Marianne Aav, Harri Kalha]
Porvoo : [E. Mäkelä, K. Bonde Jensen], 2003
Ulkoasu: 167 s. : kuv. ; 26 cm
ISBN: 952-91-5017-2 (sid., [Mäkelä])
952-91-5018-0 ([Bonde Jensen])

GZ : Goldschmiede Zeitung : Journal für Gold, Silber, Platin, Edelsteine, Perlen, Uhren, Maschinen, Zubehör, Marketing
Stuttgart : Rühle-Diebener-Verlag, 1902-
Huomautus: URL-osoite: <http://www.gz-journal.de>

Syventävien opintojen projektisuunnitelma

viikko	tehtävä	
38	kenttä tutkimus	materiaali yhdistelmät: puu, metalli, muovi muita kuin jalometalleja on puutteellisesti käytetty nykyisessä korumuotoilussa ja kultasepänalalla. Erityisesti materiaalien yhdistelmiä ei juuri näe.
39	kirjasto tutkimus materiaalin purku, päätelmät ja yhteenveto	Tavoite Tutkia useiden materiaalien käyttöä samassa ko- russa, niiden vuorovaikutusta, kartoittaa teknisiä ongelmia, mahdollisuuksia ja rajoitteita. Toiveena olisi myös haistella em. yhdistelmien muodosta- mia mielikuvia ja merkityssuhteita.
40	materiaalikokeet puu	Menetelmät kenttätutkimus materiaaliyhdistelmien käytöstä, tilanne nyt.
41	materiaalikokeet muovi	liikkeet Helsingissä: koru-, vaate-, rihkama- dokumentointi kuvallisesti
42	materiaalikokeet yhdistelmät	Kirjastotutkimus, mitä on tehty aikaisemmin.
43	materiaalikokeet yhdistelmät, raportin paketointi	kokeet ja malli kappaleet. Kysymyksiä -puu on heikkoa, tarvitseeko tukirakenteita metal- lista. -liitostekniikat -muovin ominaisuudet, lujuus -muovin pintakäsittely, ja luonnollistaminen -yhdistelmien luomat vaikutelmat, sillisalaattia vai ei. -puun kuluminen -puu ja muovi osien uusimismahdollisuudet, ir- roitettavat osat Raportointi: yhteenveto kenttä tutkimuksesta es- imerkein, työpäiväkirja & huomiot, mallit/ protot